

Tina Lengar Verovnik

Nataša Logar

Jezikovna kultura: gradivo za vaje

Fakulteta za
družbene vede

Ljubljana, 2018

Tina Lengar Verovnik
Nataša Logar

Jezikovna kultura: gradivo za vaje

Ljubljana, 2018

Jezikovna kultura: gradivo za vaje

Avtorici: Tina Lengar Verovnik, Nataša Logar

Izdajatelj: Fakulteta za družbene vede, 2018

Dokument je v formatu PDF objavljen na interni povezavi Spletnega referata FDV in na spletni strani Založbe FDV. Datum objave: 9. oktober 2018.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
[COBISS.SI-ID=296807168](#)
ISBN 978-961-235-857-0 (pdf)

Uporaba, razmnoževanje in predelava v nove dokumente so dovoljeni v nekomercialne namene ob doslednem navajanju vira:

Lengar Verovnik, T., in Logar, N. (2018). *Jezikovna kultura: gradivo za vaje*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

To delo je na voljo pod pogoji licence [Attribution-NonCommercial 4.0 International](#).

Spremna beseda

Jezikovna kultura: gradivo za vaje je učni vir, namenjen vodeni ponovitvi in dopolnitvi poznavanja temeljnih normativnih pravil slovenskega jezika, usvajanju najbolj značilnih leksikalnih, stilnih in oblikovnih značilnosti strokovnega pisanja ter uvodnemu seznanjanju s spletno dostopnimi jezikovnimi viri. Gradivo je izrecno pripravljeno za 30 pedagoških ur vaj pri predmetu Jezikovna kultura, ki ga na Fakulteti za družbene vede poslušajo študenti štirih študijskih smeri prvega letnika, neizrecno pa je lahko dopolnitev za kakršnokoli drugo učiteljsko vodeno poglobljanje znanja o naštetih tematikah, ki ima bodisi obliko sorodnih visokošolskih predmetov ali pa tečajev in delavnic.

Gradivo je zbrano – in problemsko izbrano – iz več kot desetletne prakse poučevanja različnih s slovenščino povezanih vsebin tako na Fakulteti za družbene vede kot drugje, pri čemer pomeni predvsem izhodišče za nadaljnji pogovor o sorodnih primerih in povezanih jezikovnih zagatah. V času učne ure (lahko) učitelji k tem primerom vsekakor dodajamo še nove, predvsem pa s študenti debatiramo o pravih in bolj ali manj ustreznih rešitvah (ki tu še niso priložene).

Besedilni primeri v 4. poglavju (Strokovno pisanje), ki so tu avtentični, torej taki, kot sva jih avtorici dobili v seminarskih in drugih izdelkih študentov, kažejo, da se jezikovnokulturno visoka pismenost gradi skozi vsa leta študija. Tukajšnje gradivo tako objavlja tudi zato, da bodo fakultetni kolegi in kolegice, ki študente vodijo skozi druga področja družboslovne znanosti, lahko razbrali, katero jezikovno znanje je utrjeno že v prvem semestru začetnega leta študija – posledično ga bodo od študentov lahko po eni strani zahtevali kot samoumevnega, po drugi strani pa ga bodo lahko v tesnem prepletu z vsakokratno novo strokovno vsebino še nadgradili.

Ljubljana, 30. 9. 2018

Avtorici

Kazalo

1 Pravopis	4
1.1 Velika in mala začetnica.....	4
Imena bitij	4
Zemljepisna imena.....	5
Stvarna imena.....	5
Izrazi posebnega razmerja ali spoštovanja.....	6
1.2 Pisanje skupaj, narazen, z vezajem	8
1.3 Krajšave	10
Okrajšave	10
Kratice	10
Izkraščna imena in poimenovanja.....	11
Leksikalizirane krajšave.....	11
1.4 Zapis števk, števil in drugih pisnih znamenj	12
1.5 Ločila.....	13
Vezaj, pomišljaj, poševnica, dvopičje, tri pike.....	13
Ločila pri dobesednem navedku.....	14
Vejica	15
2 Prevezmanje	37
3 Oblikoslovje	43
3.1 Sklanjanje.....	43
3.2 Dajalnik/mestnik	45
3.3 Povratni svojilni zaimek.....	46
3.4 Predlogi, vezniki; <i>le-ta</i>	47
4 Strokovno pisanje.....	56
4.1 Tabele, slike	56
4.2 Kazala	58
4.3 Osrednje besedilo.....	59
5 Jezikovni viri na spletu	66
6 V nadaljnje branje in ogled priporočeni viri	68
7 Viri.....	69

1 Pravopis

1.1 Velika in mala začetnica

Imena bitij

Popravite začetnice in utemeljite razlike med zgledi v spodnjih skupinah:

1. imena in poimenovanja prebivalcev

avstrijski korošci, porabski slovinci, beneške slovenke, južne korejke, stari rimljan,
nobelovec, krimovka, poptevejevec

2. imena s stalnimi pridevki

aleksander veliki, ema krška, viljem osvajalec, friderik rdečegradec, ivan brez dežele,
friderik s praznim žepom, andrej iz loke, janez bleiweis pl. trsteniški

3. domišljajska imena

pika nogavička, martin krpan, rdeča kapica, obuti maček, muca copatarica, medved pu,
telebajsek, jedi

4. religijska in mitološka imena in poimenovanja

perun, palada atena, odrešenik, bog, sveti martin, vila sojenica, vilinec, dedek mraz,

Poznate pomene spodnjih občnih poimenovanj, ki so prekrivna z imeni bitij?

abraham, jurček, lučka, oskar, italijanček, japonec, kubanka

Zemljepisna imena

Popravite začetnice v spodnjih zgledih; podčrtajte naselbinska imena:

lovrenc na pohorju, bližnji vzhod, nova fundlandija, gornji grad, ruska federacija, selo nad polhovim gradcem, bela krajina, sava dolinka, škocjanske jame, trg svetega petra, srednja vas pri kamniku, zgornji jakobski dol, triglavski narodni park, ivančna gorica, krakovski gozd, veliki voz, novo mesto, sveti vid pri vuzenici

Poznate pomene spodnjih poimenovanj, nastalih iz zemljepisnih imen?

babilon, meka, sibirija, teksas; bolonja, hollywood/holivud, schengen/šengen

Stvarna imena

1. Kje v spodnjih zgledih so velike začetnice?

brionska deklaracija, kazenski zakonik, francoska revolucija, grand hotel bernardin, klub tolminskih študentov, edavki, rock otočec, arhimedov zakon, ahilova peta, parkinsonova bolezen, gregorjevo, marijino vnebovzetje, državni zbor republike slovenije, lekadol

2. Popravite začetnice in utemeljite razlike :

slovenske novice	nedeljski dnevnik
radio študent	radio val 202
silvestrovo	silvestrov večer
rimskokatoliška cerkev	cerkev sv. Marjete
mestna občina kranj	župani mestnih občin
bloudkova plaketa	viktor

3. Izberite ustrezno začetnico.

- a) Na fakulteti/Fakulteti za družbene vede nameravamo ustanoviti svoj karierni/Karierni center; trenutno pri nas deluje karierni/Karierni center UL.
- b) Prišli so predstavniki ljubljanske ekonomske/Ekonomske fakultete in mariborske ekonomsko-/Ekonomsko-poslovne fakultete.
- c) Prišli so predstavniki ljubljanske/Ljubljanske in mariborske/Mariborske ekonomske/Ekonomske fakultete.
- č) Podatkovne baze v informacijskem sistemu AJPES so varovane v skladu z zakonom/Zakonom o avtorski in sorodnih pravicah.
- d) Družbeno omrežje facebook/Facebook mesečno obišče 44 % Slovencev.
- e) Pred več kot desetletjem se je v Evropsko unijo/Unijo vključilo več kot sto milijonov prebivalcev iz vzhodne/Vzhodne in zahodne/Zahodne Evrope.
- f) Vnanje gorice/Gorice so v občini/Občini Brezovica in hkrati sredi krajinskega/Krajinskega parka ljubljansko/Ljubljansko barje.
- g) Slovenska miss bo vozila suzukija/Suzukija.
- h) V reviji predstavljamo tudi peugeot 308 premium 1.6 VTi / Peugeot 308 Premium 1.6 VTi.

Izvorno lastnoimenske oznake lahko zaradi daljše (in pogosto monopolne) rabe začnejo označevati **vrstnost**, npr. *superge/adidaske, kalodont, edigs, pips, tetrapak, vileda, radenska ...*

Izrazi posebnega razmerja ali spoštovanja

a) osebni svojilni zaimki

Ti, Vidva/Vedve, Vi/Ve

Tvoj, Vajin, Vaš; Tebe, z Vami, Vajinemu; Te

Hvala Ti za nasvet.

Želim Vam prijetne praznike.

b) protokolarni izrazi

Njegova/Njena Ekscelenca

Vaša/Njegova Eminenca

Vaše/Njegovo/Njeno Veličanstvo

Vaje za utrjevanje

Razložite različne začetnice.

Marija Snežna : Snežna kraljica

Sladki Vrh : Cankarjev vrh

Downov/downov sindrom : Ohmov zakon

Prešernov dan : velika noč

Audi : audi

Popravite neustrezno rabljene začetnice.

Ob pogledu na Heleno trojansko je Antične Grke navdajalo neskončno hrepenenje.

Les so krasili s pozlato od najstarejših časov naprej po vsem Bližnjem in Daljnem Vzhodu, v Egiptu, Stari Grčiji in Rimu ter v predkolumbovskih civilizacijah v latinski Ameriki.

Kolesarjenje po poteh Erazma predjamskega se bo začelo 9. Junija ob 14. uri v vasi Belsko Pri Postojni.

Ivan brez dežele, neuspešen in zelo nepriljubljen kralj v angleški zgodovini, je na prestolu nasledil brata Riharda levjesrčnega.

Njegov zavetnik je Sveti Florijan in po naključju živi v kraju Sveti Florijan nad Škofjo loko.

Vprašanje je, koliko izmed milijard planetov v rimski cesti je podobnih Zemlji.

Ana je letos prejela zlati znak kot najvišje priznanje rdečega križa Slovenije.

Bili so na posvetovanju kako uspeli v Evropski Uniji, ki ga je organiziralo avstrijsko gospodarsko ministrstvo.

V mestnem jedru sta mi najbolj všeč plečnikovo tromostovje in novi Mesarski Most.

Obvezni delež Slovenske glasbe v medijih določa 86. člen Zakona o medijih.

Zaradi afere čista lopata je odstopil direktor podjetja Kontrola Zračnega Prometa Slovenije.

Popravite začetnice, kjer je treba. Vsak popravek utemeljite.

Cerkev je posvečena Sv. Martinu.

Dobro pozna Renaultovo tovarno v Novem Mestu.

Film Razredni Sovražnik je dobil Vesno za najboljši film leta.

Povejte mi, kar veste o Vietnamski vojni.

1.2 Pisanje skupaj, narazen, z vezajem

1. Med deli prirednih pridevniških zloženk zapišemo vezaj. Prepoznamo jih po tem, da jih je mogoče **pretvoriti** v zvezo dveh priredno (tj. z veznikom **IN**) povezanih besed, npr.

kadrovsko-pravne zadeve → *kadrovske IN pravne zadeve*

moralno-etične dileme → *moralne IN etične dileme*

IZJEMA so priredne zloženke, katerih prvi del je **okrnjen**; take priredne zloženke pišemo **skupaj**:

evroatlantski – vendar *evropsko-atlantski*

durmolovski – vendar *durovsko-molovski*

2. Podredne pridevniške zloženke pišemo skupaj; prepoznavamo jih po tem, da je njihova **pretvorba** sestavljena iz zveze pridevnika in samostalnika, npr.

tržno komuniciranje → *tržnokomunikacijski*

dejavnosti tržnega komuniciranja → *tržnokomunikacijske dejavnosti*

3. Od pridevniških zložen^k je treba razlikovati zveze *prislov + pridevnik* (dve samostojni besedi!)

spolno specifične vloge moških in žensk

tržno naravnani program

 Izberite ustrezn zapis.

brivsko-frizerski salon

brivskofrizerski salon

brivsko frizerski salon

pepelnato-siv

pepelnatosiv

pepelnato siv

anglo-ameriški vplivi

angloameriški vplivi

anglo ameriški vplivi

črno-bel pas

črnobel pas

črno bel pas

toplotnoobdelan

toplotno obdelan

toplotno-obdelan

dnevno informativna oddaja

dnevnoinformativna oddaja

dnevno-informativna oddaja

ročno-vozlane preproge

ročno vozlane preproge

ročnovozlane preproge

kulturnoumetniški program

kulturno-umetniški program

kulturno umetniški program

javno mnenjska anketa

javnomnenjska anketa

javno-mnenjska anketa

poslovno stanovanjski objekt

poslovno-stanovanjski objekt

poslovnostanovanjski objekt

kupo prodajna pogodba

kupo-prodajna pogodba

kupoprodajna pogodba

lesnopredelovalna industrija

lesno predelovalna industrija

lesno-predelovalna industrija

Samostalniške zveze, ki so skladijsko sestavljene iz jedra in njegovega desnega prilastka, pišemo brez vmesnih ločil, npr.

voznik začetnik

sodnik porotnik

Med deli tvorjenk, katerih prvi del je zapisan s **števki** ali **črkami**, pišemo vezaj, npr.

20-odstotni delež (obvezno)

PDF-format (prednostno)

50-letnica delovanja fakultete (obvezno)

c-mol (prednostno)

 Izberite ustrezní zapis.

država-članica	država – članica	država članica
zdravnik prostovoljec	zdravnik-prostovoljec	zdravnik – prostovoljec
15 letnica obstoja	15-letnica obstoja	15. letnica obstoja
24-karatno zlato	24 karatno zlato	24karatno zlato
MP3-predvajalnik	MP3 predvajalnik	MP3predvajalnik
EKG laboratorij	EKGlaboratorij	EKG-laboratorij
EUprojekt	EU-projekt	EU projekt
gala prireditev	galaprireditev	gala-prireditev
bruto plačilo	brutoplačilo	bruto-plačilo
ekovrt	eko vrt	eko-vrt
bas kitara	baskitara	bas-kitara
golfigrišče	golf-igrišče	golf igrišče
gama-žarki	gamažarki	gama žarki

 Utemeljite pomensko razliko, uporabite v povedih.

na glas : naglas

sivozelen : sivo-zelen

na pol : napol

 Popravite, kjer je treba.

naj manjši	kolikor-toliko
karseda	čimprejšnji
tritisoč petsto	tele komunikacije
kakorkoli	post-socialistični
ne-vladne organizacije	čimboljši
temnomoder	čokoladnorjav
deset odstotni	v naprej
sčasoma	tristo leten
jugovzhod	redko kdo

1.3 Krajšave

Okrajšave

Okrajšave so okrajšano zapisane besede ali besedne zveze. Načeloma okrajšamo vsako besedo posebej, krajšavni piki sledi presledek:

g., ga.

t. i.

d. o. o. (v imenih za vejico, tudi stično)

poud. avt.

izr. prof. dr. Janez Novak

A. E. Skubic

Mnoge ustaljene okrajšave ne sledijo temu osnovnemu pravilu:

tj.

itd.

npr.

idr. / in dr.

Okrajšamo lahko tudi tvorjenke, take okrajšave pišemo stično:

l.r.

nem.-slo.

Kratice

1. Črkovalne

- Večinoma se sklanjajo po 1. moški sklanjatvi – pred končnico oz. podaljšano osnovo zapišemo vezaj:

OZN-a/OZN-ja, DHL-a, EKG-ja, PLO-ja, BBC-ja

Lahko se sklanjajo tudi po 3. (ničti) sklanjatvi:

OŠ – v OŠ, ZDA – iz ZDA, FDV – na FDV, DNK – o DNK

V tem primeru bodisi ohranjajo spol samostalnika iz podstavne zveze (*FDV je organizirala ...*) bodisi so moškega spola (*FDV je organiziral ...*).

2. Nečrkovalne

- Pri sklanjanju po 1. moški sklanjatvi pred končnico oz. podaljšano osnovo zapišemo vezaj:

DeSUS-a, KUD-a, SAZU-ja

- Če je zadnji samoglasnik kratice spremenljiv, ga obravnavamo kot sklonilo in pišemo z veliko:

CIA – CIE, NATO – NATA, UNESCO – UNESCA

Tovrstne kratice pogosteje pišemo in pregibamo kot navadne besede: *Cia, Nato, Unesco.*

- Redko se sklanjajo po 3. (ničti) sklanjatvi:
SAZU – na SAZU, WHO – iz WHO

Izkračična imena in poimenovanja

To so kratice, ki so prešle med navadno besedje (postanejo lastna imena ali občna poimenovanja) in se tako tudi vedejo v pisnih besedilih:

UNESCO → *Unesco – Unesca – Unescov ...*

NASA → *Nasa – Nase – Nasin ...*

AIDS → *aids – aidsa ...*

Leksikalizirane krajšave

Z zapisom, ki odraža izgovor, prehajajo posamezne okrajšave in črkovalne kratice ter iz njih izpeljane besede med navadno (vendar stilno zaznamovano) besedje:

espe – espeja (< s. p.)

deoo – deooja (< d. o. o.)

beemve – beemveja (< BMW)

esdees – esdeesa – esdeesovec (< SDS)

Popravite.

- a) predsednica uprave Aukn
- b) vloga CIA-e pri zagotavljanju varnosti
- c) pomagajo si s podatki Dars-a in AMZSja
- č) zasuli so ga z SMS-ji
- d) »Nasa v novo leto vstopa z novo raziskovalno misijo,« je uspešen začetek delovanja obeh sond pospremil vodja NASA-e Charles Bolden.

Postavite v mestnik.

NATO

EFTA

BDP

Obkrožite pravilne zapise.

v EU

v EUju

v EU-ju

v Euju

Aidsa

AIDSa

AIDSA

aidsa

AIDS-a

iz Škuca

iz ŠKUC-a

iz ŠKUCA

iz ŠKUCa

1.4 Zapis števk, števil in drugih pisnih znamenj

 Izberite ustrezne zapise.

a) v 80 letih	v 80. letih	v 80-ih letih
b) 33. letnica	33-letnica	33 letnica
c) 10%	10 %	10-%
č) v 6-ih od 100-ih primerov	v 6-ih od 100 primerov	v 6 od 100 primerov
d) 9- in 18-letnik	devet- in 18-letnik	devet- in osemnajstletnik

Kadar si v pisanju sledita dve tvorjenki, ki imata del podstave enak, lahko ta del nadomestimo s t. i. **izpustnim vezajem**, npr.

pet- in šestletni otroci
5- in 6-letni otroci
notranje- in zunanjepolitično delovanje
literarnovedna in -kritična besedila

 Popravite.

a) 100 miligramske tablete	d) odprto med 10. in 16.30 uro
b) 60km/h	e) 28 ° C
c) 22.04.2012	f) 20 000 hektarjev
č) € 500	g) pri 17. letih

 Označite ustrezne zapise.

od 12. ure	od 12.00 ure	od 12. 00	od 12.00
v 5 dneh	v 5. dneh	v 5-ih dneh	
75 m ²	75m ²	75 m ²	75m ²
100 000 EUR	100.000 EUR	100000 EUR	
ob 8.uri	ob 8. uri	ob 8-uri	
ob 8.30	ob 8.30 uri	ob 8.30-uri	

1.5 Ločila

Vezej, pomišljaj, poševnica, dvopičje, tri pike

1. **Vezej, pomišljaj** ali nič od obojega?

- a) voznik-začetnik
- b) vrh Rusija-EU
- c) železniški odsek Dolga Gora – Poljčane
- č) rumeno-zelen
- d) zjutraj bo do -20 °C
- e) str. 23-35

Stični oz. predložni pomišljaj zamenjuje predloga od in do (OBA!):
vpis bo potekal 1.–31. 9. 2015 obdobje 1940–45 str. 50–53
cesta Rače–Fram odprto vsak dan 7.00–14.00

2. So **poševnice** in **neskladenjska dvopičja** rabljena ustrezno?

- a) Cilji so jasni, realni /.../ in obravnavajo ustrezno vprašanje/ciljno skupino.
- b) Vsi s/m/o bili enotni.
- c) Opišite razmerje diskurz : žanr.
- č) Rezultat je bil 5:3 za NK Rudar.
- d) Danes ob 19:00 bo v Mali drami predstava *Ko sem bil mrtev*.

3. Katera raba **treh pik** je pravopisno ustrezna?

- a) Na mizo je počasi zlagal stvari iz škatle: kruh, mleko, paradižnik, špagete, namaze,...
- b) Na mizo je počasi zlagal stvari iz škatle: kruh, mleko, paradižnik, špagete, namaze ...
- c) Na mizo je počasi zlagal stvari iz škatle: kruh, mleko, paradižnik, špagete, namaze, ...

4. Uredite spodnji **alinejni zapis** (začetnice, ločila).

Glede na pripombe sodišča:

- bo OLAF poskrbel, da bodo prvotni delovni načrti vedno vsebovali cilje in obseg preiskave ter predviden finančni vpliv. Če bo na tej začetni stopnji možno, bodo načrti vključevali tudi prvotno oceno potrebnih sredstev, posebne misije in približen časovni okvir.
- OLAF se zavezuje, da bo redno izboljševal spremljanje in posodabljanje delovnih načrtov.
- v zvezi s TMS glej odgovor na odstavek 22.

Ločila pri dobessednem navedku

Vstavite vsa manjkajoča ločila (bodite pozorni zlasti na **dobessedne navedke**).

- Vprašanje zastavljeno zaposlenim se je glasilo Ocenite kateri dejavniki najbolj vplivajo na vaše delo
- Moja velika želja je postati pilotka je povedala
- Če mi uspe objaviti fotografijo v reviji *National Geographic* bom zelo zadovoljen je priznal v čem vidi največji izziv svojega dela
- Zanima me kaj vas je gnalo v študij novinarstva se je pozanimal
- Ali kadiš me je najprej vprašal

Vejica

Uvodni preizkusni test.

1. Vstavite pravilne vejice.

(Prirejeno po: www.delo.si, 14. 12. 2017.)

»Poslušaj povedala ti bom svojo skrivnost: nikoli me ne pusti same kadar nekdo igra.« Tako je zapisala pesnica Desanka Maksimović. Vsakič ko sem prišla do verza »globoke in mehke se mi lahko zazdijo neke oči« sem zaslišala zvoke violine ki so vodili njeno roko medtem ko je pisala pesem z naslovom »Opozorilo«.

To je čudežno glasbilo. Kakor da ga je zase naredilo srce da bi lahko glasno pelo o svoji radosti in svoji bolečini. Ali pa ga je morda iz najboljšega javorja izdelal gozdni čarovnik da bi duše ki so zašle z igranjem usmeril domov ali tja kamor so se tistega dne odpravile.

Ponekod 13. decembra praznujejo dan violine dan poln miline s kakršno bi ljudje radi pospremili leto do njegovega konca ponekod pa je temu glasbilu namenjen 17. junij ko se je rodil skladatelj Igor Stravinski. Toda vsak dan pravzaprav neka nebeška violina igra svoje opozorilo.

Poslušajte ljudje zdi se da bi rada zapela saj vendar govorite o isti sreči in enaki žalosti! Tu imate skupni jezik in z njim lahko izrazite vse kar vas teži; ne vpijte drug na drugega ampak pojte in igrajte in me nikoli ne pustite same /.../.

Ta skupni jezik sta ljudem ponudila dirigent Daniel Barenboim in pokojni profesor Edward Said z orkestrom Zahodno-vzhodni divan ki sta ga ustanovila leta 1999 ter v njem zbrala izraelske in palestinske egiptovske in libanonske jordanske in sirske glasbenike. In tako sta človeštvo opozorila da ljubezen ni ljubezenska zgodba in tudi miru ni mogoče doseči z mirnim sedenjem s prekrižanimi rokami. Orkester je sta govorila Jud Barenboim in Palestinec Said harmonija različnosti sloga nestrinjanja skupni boj proti brezbržnosti.

Zazdelo se mi je kakor bi rekla pesnica da »nekje skozi temo nekdo poje in z grenkim cvetom krvavega srca drega v rano«. Nisem sama vse dokler nekdo še vedno igra.

2. Vstavite pravilne vejice.

(Prirejeno po: www.delo.si, 14. 12. 2017.)

Bruselj - Dramatična sporočila da EU utegne prepovedati kebab ki so se najbolj razširjala v britanskih medijih so se že takoj pokazala za povsem neresnična a v poplavi takšnih novic o birokratski mentaliteti evropske politike so pritegnila precej pozornosti.

Na mizi evropske politike je bilo le vprašanje dodajanja fosfatnih aditivov mesu za pripravo kebaba. To je bila splošna praksa po EU vsaka članica je to urejala po svoje saj ni bilo nedvoumne ureditve na evropski ravni. V Nemčiji kjer je döner kebab že dolgo bolj priljubljen prigrizek kot tradicionalni currywurst so fosfate dovoljevali tako v zamrznjenem kot tudi v svežem mesu za kebab.

V evropskem parlamentu se je zbrala močna skupina nasprotnikov odobritve uporabe fosfatov s socialisti in zelenimi na čelu. Ti so pojasnjevali da nikakor nočejo prepovedati kebaba temveč želijo le preprečiti uporabo aditivov ki utegnejo biti škodljivi za zdravje. Po eni od študij naj bi obstajala precejšnja tveganja za ledvice in srce. Zato so hoteli doseči da se z odločitvijo za odobritev počaka dokler se o tej temi znova ne izreče evropska agencija za varno hrano (EFSA).

Na drugi strani so se v največji skupini to je Evropski ljudski stranki sklicevali na veljavno oceno EFSA po kateri uporaba fosfatov ni tvegana. Poleg tega so opozarjali da so fosfati dovoljeni v drugih mesnih izdelkih in da jih ljudje zaužijejo veliko več s pitjem kokakole. Po mnenju evropskega poslanca Franca Bogoviča (SLS) je pisanje o prepovedi kebaba »fake news« britanskega evroskeptičnega tiska; nasprotnikom dovoljenja pa je očital da ne spoštujejo strokovnega mnenja EFSA. »Po podatkih evropske komisije je uporaba fosfatov potrebna za delno ekstrakcijo in razkroj mesnih beljakovin ki na mesnih nabodalih za vertikalno pečenje ustvarijo beljakovinski film ki medsebojno zlepi kose mesa. To omogoča homogeno zamrzovanje in pečenje« so pojasnili iz evropskega dokumenta.

3. Vstavite pravilne vejice, prečrtajte napačne.

(Prirejeno po: www.vecer.com, 14. 12. 2017.)

Navkljub mnogim procesnim kritikam in negativnemu trendu volilne udeležbe, je nedavna predsedniška kampanja v Sloveniji imela tudi pozitivne trenutke. Eden takšnih je bila umestitev zunanje politike kot osrednje teme razprav. Pomen zunanje politike za Slovenijo je izjemen saj so vse ostale politike – od varnostne, gospodarske, kmetijske, šolske, kulturne in zdravstvene – odvisne od mednarodnega prostora v katerem se nahaja Slovenija ter so posledično podrejene zunanji politiki. Tako so razprave in tovrstno družbeno zavedanje nujne za njeno zorenje.

Žal pa je treba ob tem pozitivnem dejstvu izpostaviti idejno podhranjenost faktografsko neznanje in omejeno razumevanje dogodkov ki smo jih v razpravah lahko videli in slišali. Glede na opisan status zunanje politike v Sloveniji, moramo od slovenskih politikov pričakovati veliko več. Zaradi svoje akademske pristranskosti, me je še zlasti zmotila izjava o t. i. praktični in teoretični politiki. Politika je v svoji ontičnosti praktično početje. Politična znanost pa razvija teorije o tem početju ki razgrinjajo zemljevid vzročnih povezav ki vodijo to početje. Gre torej za neustrezno poimenovanje dihotomije, na katero je kandidat želel opozoriti. Kot se je pokazalo v razpravi, je kandidat želel izpostaviti razliko med cilji in različnimi potmi do teh ciljev ter na to da se moramo pogovarjati o poti, ne o cilju, ki naj bi bil vsem jasen. Besedo cilj lahko zamenjamo z besedo nacionalni interes, pot pa predstavlja način kako ga udejanjiti. Ker se na deklaratorni ravni politični programi v Sloveniji ne razlikujejo, in ker je hudič v podrobnostih s simpatičnostjo gledam na takšno stališče. Vendar pa četudi predpostavimo, da je nacionalni interes Slovenije definiran in jasen vseeno zahteva problemsko osredotočanje politične razprave. Dobra teorija je torej tudi v tem primeru nujen pogoj za dobro politiko. Kako torej lahko teorija koristi praktičnemu opravi? /.../

1. Vejica vedno stoji ...**a) pred:**

– in sicer

– to je/tj.

– in to

– pa tudi, pa še

– ampak, temveč, marveč, toda, vendar, a, samo da, le da, kajti, saj, zakaj ...

VAJA 1

Povečala se bo višina dajatve in sicer z deset na dvanajst odstotkov.

Če hoče država osrečiti svoje državljane, mora doseči še svoj drugi cilj to je ustvariti takšne ekonomske in z njimi povezane razmere, da bo to osrečevanje mogoče, pregledno in pošteno.

Inšpekcijska skupina ima pravico zbirati vzorce vrst in to v količinah, za katere meni, da so potrebne.

Ponavadi klepetava 5 do 10 minut. Deležem komplimentov pa tudi kritik.

Med razlogi za to je nedvomno tudi finančna nedisciplina vendar pa je ta problem v celotni državi.

Tudi Sodražani so se odločili za svojo občino saj izpolnjujejo vse pogoje iz zakona.

b) na meji med glavnim in odvisnim stavkom**VAJA 2**

»Bil sem neposredno odgovoren tudi za delo SDV ker je takrat še spadala v okvir RSNZ.«

Bioenergetik lahko samo pomaga človeku da spozna ogromne človeške potenciale za samozdravljenje.

Ko v prednovoletnem nakupovalnem času segate v denarnico zaradi daril se spomnite da se dohodninsko leto izteka.

Zave se s kolikšno močjo nekateri kljubujejo bolezni.

Zdravniki pa še vedno ne vedo kakšne posledice bo pustila poškodba na levem očesu.

---

¹ Besedilo vaje I. je členjeno enako kot v: N. Logar Berginc (2009): *Jezikovna kultura za pravnike: Priročnik z vajami*, Ljubljana: Planet GV; del besedil v vajah je prirejeno vzeto iz časopisnega dela korpusa Gigafida (www.gigafida.net).

2. Vejica in priredno zloženi odvisnik

Vejica pri priredno zloženem odvisniku je samo pred prvim stavkom odvisnika, torej samo na meji med glavnim in odvisnim stavkom.

VAJA 3

Tega ni vedel ker z vsebino ni bil seznanjen ali ker opozorila ni razumel.

Nenehno mi je grozil da me bo ubil in da bo poškodoval moje starše.

Želim pa, da bi na polovici mandata že lahko govorili o bistveno večjem ugledu parlamenta v slovenski javnosti ker si ga zasluži in ker ga mora imeti.

»V Krki verjamemo da je slovensko sodstvo objektivno in da bo v tem sporu odločalo na podlagi dejstev ter da bo pri dokončni sodbi upoštevalo vse strokovne argumente in preverilo proizvodni postopek enalapila v Krki s pomočjo neodvisnih kemijskih ekspertov,« pravijo v Krki.

3. Vejica vedno loči stavčni in polstavčni prilastek od preostalega dela povedi

VAJA 4

Videl je avto ki je stal na stranski cesti.

Rokometasice bodo danes začele državno prvenstvo v katerem je zmagovalec tako rekoč znan že vnaprej.

Podjetje ki je imelo na začetku štiri redno zaposlene uslužbence jih ima zdaj več kot tristo.

Orodja zaradi katerega je postal internet tako priljubljen so brskalniki in iskalna orodja.

Gre za encim zadolžen za razgradnjo maščob.

Zahtevek glede ugotovitve ničnosti pogodb navedenih pod točko 1 in 2 se zavrne.

4. Vejica pred ...

a) ali

– **ločni:** *zaželeno je pasivno znanje francoskega ali nemškega jezika* – VEJICE NI

– **na začetku odvisnika:** *Vprašanje je, ali je to upravičeno.* – VEJICA JE (pogovorno je na tem mestu če)

– **na začetku stavčnega prilastka:** *ni bilo odgovora na vprašanje, ali lahko potrošniki pričakujemo več* – VEJICA JE (pogovorno je na tem mestu če)

VAJA 5

Vrednost določi sodni cenilec ali cenilec z licenco Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo.

Za zdaj nimamo podatkov ali katera slovenska potovalna agencija pripravlja poseben "vikend paket" na omenjenem otoku za slovenske "koruznike".

Za ugotovitev ali je bilo na Holmcu storjeno vojno hudodelstvo je bila ustanovljena Gričarjeva komisija, ki je navedbe zanikala.

"Zdaj se je treba odločiti ali se bomo poenotili in skupno nastopali na trgu ali pa bo vsak zase moral najti tujega partnerja," je dejal.

b) (tako) – kakor/kot (tudi)

– tako A kakor/kot tudi B – VEJICE NI (*tako* je že zadosten signal za stopnjevanje)

– A, kakor/kot tudi B – VEJICA JE (signala za stopnjevanje (*tako*) ni, zato njegovo vlogo prevzame vejica)

VAJA 6

Naslov njegovega stalnega prebivališča za to obdobje ni znan kakor tudi ne vrsta zaposlitve.

Tako njega kot tudi tekmovalce pa bolj skrbi proračun za novo sezono.

c) kakor/kot

Vejica pred *kakor/kot* stoji, **kadar temu vezniku sledi osebna glagolska oblika** (= povedek; kar pomeni, da gre za primerjalni odvisnik), sicer pa ne.

VAJA 7

Storili bomo kot določa zakon.

Kot so povedali na včerajšnji tiskovni konferenci bi morala država vsem najemnikom neprofitnih stanovanj zagotoviti neprofitno najemnino.

Kakor so še ugotovili v državnem uradu za statistiko je prihodek v prvi polovici letošnjega leta za 6,4 odstotka večji kot v enakem obdobju lani.

Kot profesorica glasbe se je zaposlila šele po diplomi.

5. Vejica v datumu

Datum ima na obeh straneh vejico, kadar sledi imenu dneva, sicer pa ne.

Obravnava bo v ponedeljek 29. 9. 2008 ob 13. uri na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

PROTI

Obravnava bo 29. 9. 2008 ob 13. uri na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

6. Vejica in pristavek

Pozor: pristavek : prilastek.

VAJA 8

Kot je znano, je Andreas Goldberger njihov najljubši skakalec po izključitvi iz reprezentance zaradi uživanja kokaina prevzel jugoslovansko državljanstvo.

Zato je Splitska banka takratni največji upnik na račun revalorizacije iz obdobja pred uvedbo kune uspela napihni vrednost svojih terjatev.

M. H. predsednik strokovnega sveta za srednje šolstvo je povedal, da se je kupčija sklepala mimo sveta.

V trgovino M market v Irgoličevi ulici je v noči na ponedeljek vlomil neznani storilec. Odnese je večjo količino cigaret različnih znamk in tako podjetju Izbor d. o. o. iz Maribora povzročil za okoli 400.000 tolarjev škode.

Fructal največji slovenski proizvajalec sokov in drugih izdelkov iz sadja je lani količinsko prodal več kot prejšnje leto.

A. P. vrhovni državni tožilec je predlagal zavrnitev zahteve.

☐ Zaradi pomanjkljive ovadbe je novomeški temeljni javni tožilec N. B. od UNZ Novo mesto terjati njeno dopolnitev.

7. Vejica in večbesedni vezniki

Večbesedni vezniki so *medtem ko*, *namesto da*, *že ko*, *še ko*, *prej ko*, *brž ko*, *češ da*, *posebno ko*, *zlasti če* idr. – VEJICA JE LE SPREDAJ, NE VMES

Tri pogoste izjeme:

tako da

zato da

zato ker

Vejica je pri teh izjemah lahko tudi vmes (ne pa hkrati tudi spredaj), vendar se s tem spremeni poudarek, včasih pa tudi pomen.

VAJA 9

Že na letališču je imel pripombe na carino češ da dela prepočasi in da so bili uslužbenci premalo nasmejani do njega.

Priznam, da Američanov ne maram zato ker so zasedli mojo domovino in zato ker me je njihov embargo spravil ob mednarodne uspehe.

Po najnovejših napovedih Mednarodnega denarnega sklada (ki predvidevajo rahlo izboljšanje ponudbe) se bo rast umirila za več kot odstotno točko tako da bo upadla na 2,6 odstotka.

8. Vejica in dva podredna veznika

Kadar prideta skupaj dva podredna veznika, je vejica le spredaj, ne vmes.

9. Vejica in priredni + podredni veznik

Kadar prideta skupaj priredni in podredni veznik, je vejica le spredaj, ne vmes. Pazite na to, da tega pravila ne boste zamenjevali s pravilom za vejico pri priredno zloženem odvisniku (točka 2 zgoraj).

VAJA 10

Slovenski pregovor pravi da ko ima mačke mlade jih ima veliko.

V imenu svoje stranke je predlagal da mestni svet za zdaj ne izbere nikogar ter da za določen čas imenuje samo vršilca dolžnosti.

Dodal je še da če koga zanima košarka naj se oglasi v njegovem klubu.

Demokracija ne more delovati če državljani ne berejo ustave in če se ne zavedajo svojih pravic oz. se zanje ne potegujejo.

Ker preiskava še ni končana in ker naj bi bili v rop vpleteni štirje mladoletniki uradnih podatkov včeraj še ni bilo mogoče dobiti.

Življenje je najlepši dar in če ga lahko z nekom delimo se njegov smisel in njegova lepota še povečata.

Zato je vodstvo izdalo nov sklep da se delavci zaradi začasnega pomanjkanja dela napotijo na čakanje na delo doma ter da jim pripada plača v višini 80 odstotkov osnovne bruto plače.

Trenutno je dokaj težko zanesljivo investirati v donosne obveznice in ker tečaji ne nihajo se obveznic praviloma ne izplača prodajati.

10. Vejica in vrivek

VAJA 11

Na zahodni obali ZDA se je oblikovala nova menedžerska kreacija, ki pomaga kar je bistveno kapitalizmu, da se izvleče iz zagat.

Pocenili so se rekreacija in kultura ta za tri odstotke ter hrana in alkoholne pijače.

Ta evropska država insolventnost ji grozi že več kot eno leto ne more več računati na mobilizacijo protikriznega mehanizma.

II.

LEVO- IN DESNOSMERNNA VEJICA

Če na vejico gledamo časovno (glede na govorjenje) oziroma prostorsko (glede na zapis), je ta:

a) desnoscimerna, kadar je razlog zanjo na njeni desni strani, torej kadar nekaj začenja, in

b) levoscimerna, kadar je razlog zanjo na njeni levi strani, torej kadar nekaj zaključuje.

Na ta način lahko določimo vse vejice, ki smo jih predstavili zgoraj, kot bodisi desnoscimerne ali levoscimerne (nekatero so tudi levo- in desnoscimerne hkrati):

Med razlogi za to je nedvomno tudi finančna nedisciplina, vendar pa je ta problem v celotni državi.

↓
desnoscimerna vejica (za njo se začenja protivni stavek)

Kot so povedali na včerajšnji tiskovni konferenci, bi morala država vsem najemnikom neprofitnih stanovanj zagotoviti neprofitno najemnino.

↓
levoscimerna vejica (pred njo se zaključuje primerjalni odvisnik)

Gradivo, ki je bilo poslano avgusta, je pomanjkljivo.

↓
desnoscimerna vejica
(za njo se začenja stavčni prilastek)

↓
levoscimerna vejica
(pred njo se zaključuje stavčni prilastek)

Stranka je bila zaposlena v NLB, d. d., vendar je po 1. 3. 2008 zaradi ...

↓
snoscimerna vejica
(za njo se začenja pristavek)

↓
desno- in levoscimerna vejica
(pred njo se zaključuje pristavek, hkrati pa se za njo začenja protivni stavek)

III.

A. Vstavite in utemeljite vejice.²

1. Upošteva je zgornja dopolnila je odbor vsebinsko dopolnil tudi kazenske določbe.
2. Povzročitelji prometnih nesreč do konca življenja živijo z nemirom v sebi vedoč da so nekemu zaradi neodgovornega obnašanja na cesti prekinili življenjsko pot.
3. Sodeč po rezultatih različnih raziskav naj bi otrok med tretjim in osemnajstim letom za gledanje televizije porabil 30.000 ur.
4. Svoje sodelovanje pri tako številnih publikacijah pojasnjuje rekoč: "Če to kar delaš obvladaš se to razve."
5. Upošteva joč možne družbeno-ekonomske in etične posledice uporabe genskega inženiringa bi morali predvsem več časa in javnih sredstev nameniti znanstvenoraziskovalnemu delu.

B. Utemeljite vejice.

1. Poslanci bi lahko naredili več, kakor so, še posebej pri usklajevanju zakonodaje s pravnim redom EU.
2. Prav lahko se zgodi, da bodo razprave o ciprskem problemu, predvsem pa o (ne)umnosti pogajanj s Turčijo, ki razdvajajo petnajsterico, ohladile ozračje sklepne faze pogajalskega dialoga.
3. Produktivno bi bilo razloge iskati kje drugje kot v koaliciji, še posebej v njeni vodilni stranki.
4. Vlada pa je seveda "zaslužna" za vse, kar gre v tej državi narobe, tudi za slabo vreme.
5. Čas politično nekorektnih bendov, kot sta bila Laibach in Pankrti, je minil. Sedaj imamo svobodo govora, in kot je povedal Gregor Tomc, se je beseda spremenila v besedičenje, nevarnosti ni, možna pa je seveda diskriminacija, tako kulturna kot politična.

IV.

---

² Vir nalog A in B: T. Verovnik (2005): Gradivo za vaje iz Skladnje SKJ, Ljubljana, FDV, 66–67.

1. Če je potrebno, popravite rabo vejic. Popravek utemeljite.

Ni le klepetal ampak je tudi nagajal. — Z. Jelinčič imenovan Plemeniti je na seji postavil kar nekaj vprašanj. — V trgovini Obuti maček, d. d. je razprodaja. — Pri moji dolgoletni prijateljici in sestri bratove žene Petri so praznovali rojstni dan. — Pri Andreju Kovaču velikem kuharskem mojstru se je zbrala velika družčina. — Zdaj je jokal zdaj se je smejal. — Veliko si je prizadeval, ali uspeha ni bilo. — Pokliči nekaj prijateljev npr. Vesno, Tanjo, Petra in Simona, pa bo hitro narejeno. — Dejal je, da ni ne tat ne ubijalec. — Rad bi vedel ali drži, da sta skregana. — Ne vem, ali bi mu povedal ali ne. — Ta poročila so bodisi zlagana bodisi pretirana. — Vidimo se v nedeljo, tj. 2. 12. 2001. — Povej mi, kje si bil ves ta čas in pojdi potem hitro na postajo, da še ujameš vlak. — Gledal je za njim, ter se ni mogel odločiti, kam naj gre. — Daj daj, povej že enkrat! — Joj joj, kaj pa sedaj! — Oblačila bodo bela prebela. — Povej ji, da, če bo prišla prepozno, bo ostala brez večerje. — Si videl da kdor se zadnji smeje se najslajše smeje. — Prišla je sama in ker se je precej postarala, je najprej nismo prepoznali. — Celo popoldne je gledal TV, namesto da bi se učil. — Medtem ko si spal sem prebrala časopis. — Brž, ko prideš, se oglasi. — Zeblo ga je tako da se je ves tresel. — Sošolka Mateja je celo starejša, kot moja sestra. — Raje se peljem z njo kakor s tabo. — Lažje je govoriti, kot delati. — Moral bi se več učiti, kot sem se. — Kot sem povedal, stvar se je dobro iztekla skratka, knjigo lahko pričakujemo naslednji teden. — Ob včerajšnjem slovesnem odprtju telovadnice osnovne šole Jakoba Riglerja, je bil prvi govornik mestni župan. — Imel je željo postati učitelj. — Treba je začeti delati. — Ne meneč se za posledice, se je odpravil v tujino. — Sprejela je njegovo ponudbo, rekoč: "Pa naj bo." — Prinesi še tri litre mleka manj mastnega. — Mateja prinesi še skodelico čaja. — Spoštovani kolega, tako se pa ne bova pogovarjala. — O glej ga Borut, kam pa ti? — Pozdravljen Martin tebe pa že dolgo nisem videl. — Da, bo že držalo. — To si ti že prej dobro vedel a ne?

2. S črkami a, b, c, č, d, e označite razloge za vejice.

- a) polstavek   c) polstavčni prilastek   d) stavčni prilastek
 b) pristavek   č) dostavek   e) meja med glavnim in odvisnim stavkom

Avtor, več vseh prijemov, zgodbo zaključil s presenečenjem. _____

Pripovedujoč zanimivo zgodbo, je opazoval prisotne. _____

Ali bo odgovoril ali ne, se je spraševala. _____

Hiša, stara pol stoletja, je dobila novo podobo. _____

Kot je veljalo doslej, rezultati bodo znani v enem tednu. _____

Janez Drnovšek, predsednik Republike Slovenije, je obiskal Poljsko. _____

Miza, pri kateri so sedeli, se je šibila od dobrot. _____

Hodila je, kjerkoli je hotela. _____

Ozrla se je, rekoč z žalostnim glasom: »Zakaj?« _____

Spet téma, ki buri duhove. _____

Kandidati, preizkušeni na sobotnem testu, naj pridejo ponovno jutri. _____

Kot so nam povedali, tako moramo narediti. _____

NLB, največja slovenska banka, ima novega odvetnika. _____

Kdor se zadnji smeje, se najslajše smeje. _____

Cesta, ob kateri stoji hiša, je zelo hrupna. _____

Dekleta, oblečena v večerna oblačila, so navdušila množico. _____

Zid, popisan z grafiti, kazi stavbo. _____

Rekoč to neumnost, je zapustil učilnico. _____

Hotel je vedeti, ali je vse v redu. _____

Kot smo pojasnili, jutri nas ne bo na sejo. _____

Stavba, v kateri biva, je potresno nevarna. _____

Ljubljana, glavno mesto Slovenije, je prometno neurejena. _____

Ni verjela tega, kar je slišala. _____

Kmetija, prej znana daleč naokrog, je ostala zapuščena. _____

Zlog je skupina glasov, zbranih okoli samoglasnika. _____

Zapisati ju je treba skupaj, ker gre za zloženko. _____

Besede, ki so na levi strani, so prilastek. _____

Sledeč mislim avtorjev iz 19. st., je mogoče sklepati ... _____

Poklič, kogar hočeš. _____

Češčina, eden od večjih slovanskih jezikov, je svoj slovar dobila že ... _____

Kot se rado zgodi, je telefon zazvonil ravno tisti hip. _____

V.

1. Vstavite pravilne vejice in jih utemeljite.

a) Po njegovih besedah odločba ministrstva pritrjuje vsem ključnim točkam pritožbe društva ter ugotavlja da Arso pri izdaji okoljevarstvenega soglasja neupravičeno ni upošteval podatkov in študij ki jih je v postopek posredoval DOPPS. Prav tako naj bi Arso napačno ugotovil dejansko stanje o prisotnosti varovanih vrst ujed na Volovji rebri in svojih ugotovitev da naj bi vetrnice pticam ne škodovale ni podprl z ustreznimi argumenti.

b) Neuničljivi Peter Lovšin ki je Slovincem vdahnil več zanosa osamosvojitve kot vsa sedanja politična klika in ki se mu revolucionarni duh očitno še ni razblinil je pred kratkim izdal cede z naslovom Za spremembo.

c) Pred našo družbo je naloga ki bi lahko bila strašljiva če v njej ne bi bili sposobni razbrati naših velikih priložnosti. Kajti poleg tega da smo država slabih državnih investicij škodljive subvencijske in nestimulativne davčne politike je Slovenija tudi dežela bogatih vodnih virov.

č) Prav nič ne kaže da ima oblast voljo zagristi v kislo jabolko ki ji ga ohlapno a vendarle ponuja zakon.

d) Tistemu ki obvlada tuje jezike je danes na voljo skoraj neomejena količina informacij za razvoj na poklicnem področju kot tudi zabavo.

e) Vsi tisti ki bi si radi potešili radovednost si morate vzeti čas in imeti morate sposobnost da slišite kar nikoli ni bilo izrečeno da vidite kar nikoli ni bilo videno.

A. Vstavite pravilne vejice.

1.
  - Odločbo izpodbijamo ker se je drugostopenjski organ naslonil na podatke katastra in ker ni upošteval veljavne prostorske zakonodaje.
  - Dodal je da nerad govori o posameznikih ter da pri nekaterih primerih situacija res ni idealna.
  - Priznala je da si želi poroke in da se kmalu vidi kot nevesta.

2.
  - Očitno pa se vendarle pogovarjajo in da obstaja interes po pogovoru pri vseh vpletenih je vidno v minimalnem napredku.
  - Končna cena ni visoka in ker je program prav simpatičen ga priporočam v ogled.
  - Nekateri od nas pač ljubijo visoke hitrosti in ker ni dirkališča norijo po cestah.

3.
  - Pojasnila je da čaka še na nekaj podatkov in da bo zaslišala še eno pričo.
  - Navodilo pravi da ga osušimo s kuhinjsko krpo in da ga damo v vrečke za zmrzovanje.
  - Ob nekaterih vnosnih poljih so narisane ikone in če kliknete na telefonček sprožite vgrajenega telefonskega pomočnika.
  - Kakšni so bili vaši občutki glede na to da ste »napol« Italijan in da ste vrhunec slave doživeli pri Juventusu?
  - Nova izhodišča naj bi pripravili v šestih mesecih in če v tem času ne bo novega sporazuma naj enostransko predloži spor na mednarodno sodišče.
  - V obvezno opremo jadralnega padalca sodi še letalni sedež, reševalno padalo in ker glava ni žoga potrebujemo tudi čelado.

B. Prečrtajte odvečne vejice, obkljukajte pravilne.

1. Zaradi nujnosti po standardizaciji, imajo veliko neformalno moč.
2. Med odprto operacijo srca, se osebje zaradi velike specializacije operativnega osebja ne pogovarja.
3. V takšnem podjetju, si bodo zaposleni skušali pridobiti kar največ moči, tekma med njimi bo nenehna.
4. Po ugotovitvah nekaterih pomembnih avtorjev, se koordinacija ne sme načrtovati, temveč se mora doseči s komuniciranjem.
5. Kljub precej veliki negotovosti glede prihodnosti, bo Grčija sprejela naslednji del posojil.

Vstavite pravilne vejice in jih utemeljite.

- a) Nedavnega protesta poimenovanega »dan ogorčenja« pred madžarskim parlamentom v Budimpešti se je udeležilo kakšnih 10.000 ljudi ki so vzklikali protivladna gesla in zahtevali odhod premierja Viktorja Orbána.
- b) »Že pred to tekmo sem govoril da sodi med najboljše igralce na svetu. Igral je zelo dobro zadovoljen sem tudi s predstavo igralcev v drugem polčasu. Ob koncu prvega smo prejeli dva gola. To nas je spravilo v težak položaj vendar smo v drugem prikazali agresivno igro in pripravili priložnosti Sergiu.«
- c) Slovenski knjižni sejem je včeraj odprl vrata prostore Cankarjevega doma že polnijo mladi radovedneži in ljubitelji knjig starejši bralci ki se radi udeležujejo debatnih srečanj in vsi drugi ki se veselijo da si bodo lahko ogledali tolikšno knjižno produkcijo na enem mestu.
- č) O tem da je zadeva izgubljena pravzaprav nismo dvomili že pred šestimi leti ko so naši ministri iz Primorskih novic izvedeli da Italijani lučaj od meje načrtujejo plinski terminal. Že takoj je bilo dokaj jasno da bosta španski kapital in italijanska politika povozila Slovenijo in njeno sklicevanje na mednarodno okoljsko zakonodajo.
- d) "Nisem zadovoljen s končnim rezultatom. Naredili smo preveč napak in če jih ne bi morali zmagati" je povedal Smolnik. Trener Hren pa je ocenil: "Glede na potek tekme sem zadovoljen s točko.
- e) Za izkop posmrtnih ostankov so se odločili da bi razjasnili domneve da je bil Jaser Arafat pred smrtjo zastrupljen.

f) Ker so v šolski trgovini katere ponudbo so letos dopolnili z vsem materialom za to dejavnost čipke ponujali po znatno nižjih cenah je bil nakup dober. “Deležni smo bili kar nekaj pohval zato smo zadovoljni tudi organizatorji tradicionalnega odprtega dne šole“ je sklenila ravnateljica Metke Fortuna.

g) Nad hišo hospic edino tovrstno hišo v Sloveniji v kateri skrbijo za umirajoče bolnike že od vsega začetka visi nerešeno vprašanje financiranja. Odločitev ali bo skrb za zdravstveno nego prevzela Bolnišnica Sežana bo sprejeta naslednji teden.

h) Projekt vreden dobrih 61 milijonov evrov (od tega bo 41,9 milijona evrov prispeval kohezijski sklad) naj bi zaključili do konca leta 2015.

i) Kot so nam potrdili na MOL-u naj bi prireditev potekala po programu kljub napovedanim protestom zbrane pa naj bi nagovoril tudi župan Zoran Jankovič.

j) Adam prvi Oplov trendovski malček izdatno opremljen in prikrojen željam posameznikov vstopa v premijski del segmenta. Naloga ni lahka. Po prvih kilometrih verjamemo da bi ji lahko bil kos.

VIII.

Vstavite pravilne vejice in jih utemeljite.

a) Na okrogli mizi Palestina med nami ki jo je organiziralo društvo SocioKlub in je potekala v okviru Kulturne ambasade Palestina smo poskušali na izraelsko okupacijo pogledati z globalne perspektive. Ker smo prepoznali da se svet palestinizira in da se Palestina globalizira nas je zanimalo kako sedaj že skoraj 70 let trajajoča okupacija spreminja svet.

b) Katedra za novinarstvo je v ponedeljek 24. novembra 2014 organizirala predavanje Aleksandra Lucuja dobrega poznavalca politično-gospodarskih ozadij ki je v Sloveniji razvil t. i. insajdersko novinarstvo in trenutno objavlja v Nedeljskem dnevniku.

c) Koliko bo podpisnikov na sindikalni strani še ni dokončno jasno saj bo odločitev nekaterih znana šele na dan predvidenega podpisa. Če se člani Sviza odločijo za pristop k podpisu vlada po vsej verjetnosti lahko računa na sklenitev dogovora. Poleg tega zaenkrat kaže da bo dogovor podprlo okoli 30 od v tem trenutku 38 reprezentativnih sindikatov javnega sektorja.

č) Razkrivamo zakaj si v slabi banki tako visokih plač – če sledimo njihovim argumentom – ne zaslužijo. Ker niso ne hitri ne strokovni ne profesionalni pa čeprav gre za eno njihovih najpomembnejših podjetij – Skupino Pivovarna Laško.

d) 'Nesrečni' milijarder našel nov smisel: Rodil sem se 'super reven' mislil sem da me bo denar osrečil pa me ni.

e) Vozilo ki je bilo naloženo z aluminijastimi pokrovčki je najverjetneje zagorelo zaradi napake na motorju je danes sporočila predstavnica PU Celje Milena Trbulin. Dodala je da se je voznik uspel pravočasno rešiti in v požaru ni bil poškodovan.

f) "Živel sem v lažnem prepričanju da se meni to ne more zgoditi" pravi. A s posledicami nespametne odločitve ki ga je kot pravi stala številnih načrtov in sanj bo moral živeti do konca življenja. Je namreč eden od Slovencev okuženih z virusom HIV.

g) Dvakratni svetovni prvak razreda motoGP Jorge Lorenzo verjame da se bo prihodnjo sezono lahko z Marcom Marquezom znova boril za naslov prvaka. 27-letni Španec je letos predvsem zaradi slabega uvoda v sezono končal na tretjem mestu.

h) Ameriška zvezdnika Chrissy Teigen in John Legend sta v New Yorku dokazala da sta po letu dni zakona še vedno zaljubljena kot prvi dan.

i) Amal pa je odkar je skupaj s Clooneyjem nenehno pod drobnogledom javnosti in medijev. Čeprav jo je britanski časopis *Evening Standard* označil za najbolj vplivno Londončanko ji sedaj mnogi očitajo da je presuha in da naj bi dajala slab zgled ženskam ki jo imajo za vzornico.

j) Pregledali bodo tudi posamezne pirotehnične izdelke in preverili ali ob pravilni uporabi delujejo varno in imajo bistvene tehnične in varnostne lastnosti v skladu s predpisanimi zahtevami direktive za pirotehniko. Ta od poslovnih subjektov zahteva da na notranji evropski trg tudi v Slovenijo dajo samo po določbah harmoniziranih evropskih standardov preizkušene in certificirane pirotehnične izdelke. Ravno nepravilno neskladno ali zavajajoče označeni izdelki so namreč lahko eden izmed vzrokov za hude poškodbe uporabnikov pirotehniko.

k) "Ganjen sem." S temi besedami je vidno ganjen pisatelj Tone Partljič v torek zvečer v nabito polni dvorani v mariborski Univerzitetni knjižnici začel pripovedovati zgodbo o svojem najnovejšem romanu *Sebastjan in most*. Vedno si je želel napisati knjigo o Mariboru a ni vedel kako. Stari most čez Dravo ki je lani praznoval 100-letnico ga je vabil že lep čas tudi s poezijo.

l) Celjska Toplarna projekt ki je v očeh nekaterih okoljevarstvenikov in občanov sicer nezaželen v očeh mnogih pa sinonim za pravočasno porabo evropskih sredstev in edini svetli primer s

katerim se ministrstvo za okolje in prostor na tem področju (od treh zapisanih projektov je zaživel le celjski) lahko pohvali se je znašla na računskem sodišču.

IX.

A. Utemeljite vejice.

1. Povod /za ogorčenje/ je bil prispevek o anonimki, v kateri naj bi neznani pisci, ki pa so se podpisali kot kriminalisti koprskega sektorja kriminalistične policije, razkrili domnevne nezakovitosti in korupcijo v vrhu službe.

2. V izolskem Simonovem zalivu se je v nedeljo zbralo 324 tekačev in pohodnikov. Čeprav uradno teka sploh ni bilo, organizatorji so ostali brez dovoljenja in so ga v zadnjem hipu preimenovali v tekaško druženje, to ni vplivalo na počutje udeležencev.

3. Škoda na državnih cestah znaša 16,4 milijona evrov, na železnici dobrih 2,9 milijona evrov (brez DDV), je dejala ministrica za obrambo Ljubica Jelušič in ocenila, da bo celotna ocena škode bistveno večja.

4. Ortopedska bolnišnica Valdoltra, zelo prepoznana v svetovni ortopediji, se nenehno posodablja in je ob boku najnovejšim strokovnim dosežkom.

5. Kot ugotavlja stečajni upravitelj Luka Devjak, stečajne mase verjetno ne bo dovolj za poplačilo vseh upnikov. Med njimi so predvsem nekdanji zaposleni, ki jim lastnik dolguje vsaj šest plač.

6. Posebna komisija je ugotovila, da je ravnal zakonito.

7. Če bo sodba postala pravnomočna, mu ne bo treba za dve leti v zapor, če v treh letih preizkusne dobe ne bo zagrešil podobnega kaznivega dejanja.

8. Občini sicer ostaja upanje, da javna zemljišča dobi s tožbami, a nepredvidljivi sodni mlini bodo mleli še dolgo. In v tem času lahko SGP z njimi, kljub zaznambi o sodnih sporih, naredi karkoli.

9. Da le znanje in razvoj v znanstveno-raziskovalno delo zares nekaj štejeta in sta v prid tako bolniku kot tudi zdravstveni zavarovalnici (plačnici zdravljenja), pa tudi zdravniku samemu, so v Ortopedski bolnišnici Valdoltra spoznali že pred časom.

10. Na razstavi *Narava in ljudje* predstavlja 20 motivov, posnetih predvsem v domačem okolju, s posnetki iz oddaljenih krajev pa je pričaral tudi nekaj eksotike.

B. Vejica premalo, vejica preveč ...? Popravite in utemeljite.

Novi zakon o štipendiranju bo, za začetek, zgolj zaostрил pogoje za upravičenost do štipendije.

Predlog sodelovanja v obliki, ki nam jo ponujate žal za nas ni sprejemljiv, saj smo po sklenjeni pogodbi že kompenzirali delni znesek z dne 5. 10. 2009, tako, da je ostal odprt za plačilo le še znesek 1.266,71 EUR.

Našega dobrega namena, zmanjšati znane stroške, ne moremo uresničiti.

Spoštovani,
zaradi predhodno načrtovanega potovanja, se kot vabljeni obravnave ne morem udeležiti.

X.

Odgovorite na vprašanja.

(Vir: <https://svetovalnica.zrc-sazu.si/category/66/vejica>, 2. 12. 2016.)

a) Zanima me raba vejice v naslednjem primeru: *Kadar hočem, lahko neham*. Je lahko poved zapisana brez vejice?

b) Zanima me, ali v naslednjem primeru pišemo vejico pred veznikom *in*: *Stali so v tišini, in ko so zaslišali zvonec, so hitro stekli v razred*.

c) Prebiram neko besedilo, v katerem je ogromno stavkov z vrinjenim ki-stavkom, ki se potem nadaljuje z veznikom *in*, a pred njim ni nikoli vejice.

Na primer:

Zahvaljujem se bralcem, ki so bili navdušeni nad knjigo in resnično upam, da jim bo tudi to delo všeč.

ali pa:

Saj veš, kdo si in rada bi se ti zahvalila.

Ali ni tako, da je treba dati pred *IN* vejico, ker imamo prej vrinjen stavek, ki se ga zaključí z vejico in potem nadaljuje?

č) Ali se na poslovnih vizitkah in v podpisih piše vejica za imenom oziroma pred nazivom delovnega mesta? Na primer: *Miran Sraka, predsednik uprave*.

d) Zanima me, ali je postavitve vejice v naslednjem primeru pravilna? *Ljubezen ni nekaj, kar najdeš. Ljubezen je nekaj, kar najde tebe*.

e) Prosim vas za jezikoslovno svetovanje. V Prešernovih poezijah sem zasledil nejasnost. Problem vidim v zapisu tega verza: *Samo to vem, da pred obličje nje ne smem in ni mesta vrh zemlje, kjer bi pozabil to gorje*.

Moje videnje tega verza je, da gre za podredje. V podredju vejica loči odvisnik od glavnega stavka in odvisnike različnih stopenj med seboj. V verzu sta odvisna stavka ločena z IN, pred njim pa ni vejice. Zakaj?

1. Lastna imena – popravite začetnice, kjer je treba.

Henrik osmi je imel osem žena. — Bistvo dela zdravnikov je zapisano v hipokratovi prisegi. — Bil je dojenček po rodu in liberallec, član stranke Liberalna Demokracija Slovenije. — Prejel je Kresnika za najboljši roman leta. — Župančič se je rodil v Beli Krajini. — Cerkev je posvečena Sv. Antonu padovanskemu. — Poznaš kakšnega Zamejskega Slovenca? — Največja univerza v Sloveniji je Ljubljanska univerza. — Nesreča se je zgodila v vasi Sveta trojica.

2. Obkrožite pravilni zapis.

razstavno prodajni center	razstavnoprodajni center	razstavno-prodajni center
t.i.	t. im.	t. i.
snežno bel	snežnobel	snežno-bel
čimboljši	čim-boljši	čim boljši
dvatisoč tristošest	dva tisoč tristo šest	dva tisoč tri sto šest
ob 17.00	ob 17:00	ob 17.00 uri
zdravnik-otolog	zdravnik – otolog	zdravnik otolog
dvanajst glavi zmaj	dvanajstglavi zmaj	dvanajst-glavi zmaj
v EFTA-i	v EFTI	v EFT-i

3. Zapišite s številko.

petindvajsetletnica

---

osemdeseta leta

---

bil je deseti

---

s tremi otroki

---

4. Popravite.

- a) V sredo, 19. oktobra 2011, je na fakulteti za družbene vede v Ljubljani potekala okrogla miza z naslovom »vloga UNESCO pri uresničevanju razvojnih ciljev.«
- b) Izkušnje kažejo, da Evropska hrana vsebuje zelo malo genskospremenjenih sestavin, vendar kar od 40–60% živil vsebuje vsaj majhen delež spremenjene koruze ali soje.
- c) Na razpis se je prijavilo 2 500 kandidatov, t. j. 25 krat več, kot je bilo razpisanih mest.
- č) 1 leto po terorističnem napadu, v katerem je v Svetovnem Trgovinskem Centru umrlo večtisoč ljudi, se na Newyorških ulicah ni govorilo o ničemer drugem kot o 11.septembru.
- d) Na DARSU, ki upravlja avtoceste (in tudi Ljubljansko obvoznico), glede označevanja cest pravijo, da spoštujejo Zakonodajo.
- e) Na straneh 15–17 je razlaga, ki jo iščete.
- f) Vsi pet in šestletniki so bili testirani, a na srečo za salmonelo ni zbolel nihče.
- g) Po vstopu Slovenije v Evropsko Unijo so se šolnine za naše študente znižale samo na Univerzah v Veliki britaniji, medtem ko so jih na nekaterih Avstrijskih visokošolskih ustanovah zanje ponovno uvedli.
- h) Odraščal je na kozjanskem, osnovno in srednje-šolsko izobrazbo pa je po Drugi svetovni vojni pridobil v Celju.
- i) Po oceni direktorice 70-odstotkov tistih, ki prejemajo socialno pomoč, dela na črno.
- j) Medtem ko je Madžarska vlada proslavljala uveljavitev nove Ustave, je na ulicah protestiralo okoli 100 000 ljudi.
- k) Predstava, napovedana za soboto, 14.01.2017, zaradi slabega vremena odpade.
- l) Ob Ljubljani pred čevljarskim mostom je Jurčičev Trg, kamor so pogosto hodili Vajevci (ime so si naredili po časopisu Vaje).
- m) Pri 17. letih je bil z višino 190cm daleč naj višji v razredu.

2 Prezemanje

	Občna poimenovanja	Lastna imena
Delna podomačitev → le govorno, oblikoslovno	TUJKA rock [rók] rockerski ...	POLCITATNO IME Washington[vášiŋkton] washingtonski ...
Popolna podomačitev → pisna prilagoditev besede glede na izgovor	IZPOSOJENKA džez, mafin	PODOMAČENO IME Plavt, Ženeva

1. Podomačevanje zapisa glede na izgovor

- Pri lastnih imenih redko:
Toscana → *Toskana*; *Philadelphia* → *Filadelfija*
- Pri znamkah možno ob prehodu med generična (vrstna) poimenovanja:
Volkswagen → *volkswagen* → *folksvagen*; *Cockta* → *cockta* → *kokta*
- Pri občnih poimenovanjih ob dolgotrajnejši rabi regularno; pogosto soobstajanje obeh zapisov:
bowling in *bovling*, *styling* in *stajling*, *pizzeria* in *picerija*, *rally* in *reli*, *smoothie* in *smuti* ...

 Ali in kako bi poslovenili spodnja **lastna imena**?

Aristoteles

Luxembourg

Valvasor

Klagenfurt

princ Charles

London Eye

 Kako bi poslovenili krepko natisnjene prevzete **občnoimenske** izraze v spodnjih povedih – oziroma ali bi jih sploh?

- **Diskutanti** so **argumentirali** svoja stališča o posameznih členih osnutka zakona.
- **Opiati** se na široko uporabljajo kot **ilegalne** droge in so od vseh drog najnevarnejši.
- Združeni narodi so članice pozvali, naj preganjajo **ilegalno** trgovanje z ročnim orožjem.
- **Avtor** bo za vsak **tekst**, ki ga bo objavil časopis, dobil določen **procent** od prodaje.
- Parki so **esencialni** za visoko **kvaliteto** bivanja, saj omogočajo meščanom vsakodnevni stik z zelenjem.

- Naši **renomirani eksperti** vam bodo pomagali shujšati v najkrajšem možnem času.
- Nizozemska se je z uvedbo **fleksibilnega** delovnega časa približala potrebam svetovnega gospodarstva.
- Med **diskusijo** so udeleženci **simpozija** največ pozornosti namenili **optimalnemu** številu univerz v Sloveniji.
- Človeka naredijo njegova dejanja, osebne **karakteristike**, odnos do soljudi, energija, ki jo izžareva, in podobno, nikakor pa ne oblačila, ki jih nosi.
- Če bi sodili po ugotovitvah sociologov, je **globalno** športno novinarstvo v nekakšni **permanentni** krizi.
- Tobačni proizvajalci in oglaševalci so ostro protestirali proti zakonu, saj naj ne bi bilo **direktne** povezave med oglaševanjem in **intenzivnostjo** kajenja.
- **Investicija** v znanje je najboljši **kapital**.
- Kljub takojšnji **intervenciji** gasilcev je stavba skoraj povsem pogorela.
- Zaradi zapletene **procedure** na občini še vedno ne morejo napovedati, kdaj se bo začela **renovacija** prostorov za umetnike.
- Prost prehod ladij skozi **teritorialne** vode določene države ureja vrsta dogovorov in **konvencij**.

2. Podomačevanje lastnih imen v oblikoslovju in besedotvorju

 Tvorite	rodilnik	in	pridevnik na ski/-ški.
Versailles	_____		_____
Sydney	_____		_____
Nikaragva	_____		_____
San Diego	_____		_____
Cannes	_____		_____
Greenwich	_____		_____
Mainz	_____		_____
Bordeaux	_____		_____

Litva	_____	_____
Los Angeles	_____	_____
Toblach	_____	_____
Bilbao	_____	_____
New Jersey	_____	_____
Ibiza	_____	_____
Sapporo	_____	_____

 Postavite v **orodnik** (6. sklon) ednine.

Jeremy Irons

Edgar Wallace

Nick Cave

George Orwell

Bob Marley

Noam Chomsky

Émile Zola

Josh Lucas

 Iz priimkov moških oseb tvorite **svojilne pridevnike**.

Obama

Kerry

Camus

PONOVITVENI TEST

1. Popravite začetnice, kjer je treba.

Za Domače branje smo brali zgodovinsko povest o ljubezni med Friderikom celjskim in Veroniko deseniško. — Kupil sem revijo Življenje in Tehnika. — Novoletni koncert filharmonikov bo na sporedu v gallusovi dvorani cankarjevega doma. — Vsi so želeli slišati novice z bližnjega vzhoda. — V Združenih Državah Amerike naj bi že čez nekaj desetletij med prebivalstvom prevladovali neameričani. — S sprejemom krščanstva se je poganski praznik Kres spremenil v čaščenje Sv. Janeza Krstnika. — Nekdaj je bila ta država del Avstro-ogrsko. — Za svoje dosežke je prejel bloudkovo plaketo. — Kje je cesta dveh cesarjev 58?

2. Iz zemljepisnih imen tvorite RODILNIK in PRIDEVNIK NA -SKI.

Calgary

Cardiff

Valencia

Waterloo

San Francisco

Litva

3. Označite pravilni zapis.

aktualnopolitična oddaja	aktualno politična oddaja	aktualno-politična oddaja
božično-novoletni sejem	božičnonovoletni sejem	božično novoletni sejem
iz FIFE	iz FIF-e	iz Fif-e
travnato zelen	travnatozelen	travnato-zelen
-10 °C	-10°C	- 10 °C
čimprejšnji	čim prejšnji	čim-prejšnji
toplotnoobdelan	toplotno obdelan	toplotno-obdelan
let Brnik-Zürich	let Brnik – Zürich	let Brnik Zürich
47. članska posadka	47 članska posadka	47-članska posadka
t.j.	tj.	t. j.
7-odstotni primanjkljaj	7 odstotni primanjkljaj	7odstotni primanjkljaj
l.r.	l. r.	l.r.
od 1. – 3. 3. 2016	od 1.-3.3.2016	1.-3. 1. 2016
tristo osem tisoč ena	tri sto osem tisoč ena	tri sto osem tisoč ena

4. Imena moških oseb postavite v orodnik (6. sklon) ednine.

Al Gore

Julian Assange

Oscar Wilde

Jeremy Bell

5. Vstavite vejice in druga nekončna ločila.

a) S svojim vplivom znotraj poslanske skupine bom skušal prepričati čim večji krog ljudi v to kar je po mojem prepričanju v korist Slovenije upam tudi da se bomo slovenski poslanci usklajevali podobno pametno kot na primer poslanci Luksemburga je povedal za Radio Slovenija.

b) Slovenski pregovor pravi da ko ima mačka mlade jih ima veliko.

6. Vstavite pravilne vejice in jih utemeljite.

a) Nekoč so nastajale stavbe z močnimi simbolnimi pomeni. Primer uporabe simbolov v arhitekturi predstavljajo dela Jožeta Plečnika ki prek teh vsakokrat in vsakogar nagovarja pravi Andrej Hrausky avtor nove knjige *Simboli v Plečnikovi arhitekturi: Ljubljana 1921–1957*.

b) Petra Kovačič mlada glasbenica iz Tolmina je že slabo leto članica orkestra Dunajske državne opere in Dunajskih filharmonikov. Orkester izvaja svetovno znani novoletni koncert ki ga predvajajo po televiziji v 90 državah po svetu.

c) Da do takšnega dogovora ni prišlo je za Dnevnik potrdila direktorica TV SLO Ljerka Bizilj: "Smo javni zavod zato takšni pogovori in dogovori sploh niso mogoči." A Dnevnik dodaja da Biziljeva ni zanikala informacij da je Massi s takšnim predlogom prišel do vodstva nacionalke.

č) Slovenski minister je ob odhodu s sedeža komisije Barlaymont povedal da je bil sestanek "zelo trd" in da niso dobili odgovorov na sum o dogovoru Hrvaške in komisije za hrbtom Slovenije. "Opažam da postane pri tej temi Evropska komisija nekoliko nervozna. Nimamo odgovora na vprašanje kaj to pomeni" je dejal Židan.

7. Popravite.

- a) Propadajoča 170-let stara cukrarna je izjemen spomenik Industrijski revoluciji v Sloveniji, čeprav jo marsi kdo bolj pozna po tem da so v njej umirali pesniki Moderne.
- b) Iz rok nekdanjega Francoskega predsednika Sarkozyja je prejel odlikovanje Vitez častne legije.
- c) V nedeljo ob 10.30 uri, bo povratna tekma Rakičan–Puconci.
- č) Proces proti Jacksonu, ki se je končal z oprostilno sodbo je spremljalo več kot 2 000 novinarjev iz 32. držav.
- d) Na Facebook-u velja ne napisano pravilo da vsak uporablja svoje pravo ime in priimek.
- e) V sodelovanju z ZMTjem organiziramo ogled smučarskih poletov na Planiški velikanki.
- f) Na severo-vzhodu Evrope poleg Skandinavskih posebno mesto zavzemajo Baltske države.
- g) Te dni je podjetje Paloma, znana tovarna papirja iz Sladkega vrha praznovala 130-letnico obstoja.
- h) Govornik je republiki Sloveniji zaželel »pokončno hojo« saj meni, da »preveč priklonjena hoja tudi njej ne bo dobro dela.«
- i) V Klagenfurtu, je potekala spominska svečanost ob 60. letnici pregnanstva in upora Koroških Slovencev, ki sta jo poleg Zveze Slovenskih izseljencev priredili obe osrednji kulturno politični organizaciji Slovencev na Avstrijskem Koroškem.

3 Oblikoslovje³

3.1 Sklanjanje

Osebna lastna imena

1. Postavite v dajalnik.

Nives	_____
Ana Marija	_____
Anamarija	_____
Pia	_____
Teja	_____
Vesna Muha	_____
Iris Fajdiga Hribar	_____
Saša (moška oseba)	_____
Saša (ženska oseba)	_____
Vanja (moška oseba)	_____
Vanja (ženska oseba)	_____
Luka	_____
Matej Gliha	_____
Denis Pleterski	_____
Miro	_____
Tomo	_____

2. /Ponovitev./

Kako se glasi roditelj? Al Pacino, James Bond, Al Gore

Nisem še slišal za _____

3. /Ponovitev./

Dopolnite s pravilno obliko.

Po mnenju _____ (Jean-Claude Trichet) se svetovno gospodarstvo nahaja okoli točke preobrata.

---

³ Nekatere vaje v pogl. Oblikoslovje so iz: N. Logar Berginc (2009): *Jezikovna kultura za pravnike: Priročnik z vajami*, Ljubljana: Planet GV; razlage gl. zato tudi tam.

A kljub temu – če veljajo opozorila prvega človeka nemške Bundesbanke

_____ (Axel Weber) – so obrestne mere na trgih na območju z evrom še vedno nižje kakor onstran Atlantika ali na Otoku.

Bernanke je v torek v skupnem kongresnem odboru za gospodarstvo potrdil napoved predsednika Zveznih rezerv Richmonda _____ (Jeffrey Lacker), pri čemer sta oba potrdila izjavo Odbora za odprti trg Zveznih rezerv.

Do _____ (Roubaix) je prvi pripeljal Johan Van Summeren.

V naslednjih štirinajstih dneh bodo na sporedu še tri enodnevne tekme, zadnja do _____ (Liege).

Angleški nogometni prvoligaš Manchester City je začel pogovore za prestop Milanovega zveznega igralca _____ (Clarence Seedorf).

V ekipi _____ (Roger Federer) so zaenkrat zadovoljeni z dosedanjim delom teniške sezone.

Samostalniške besedne zveze: sklanjanje, ujemanje

1. Sklanjajte.

mesto Ljubljana

vila Balea

Union Olimpia

2. Določite končnico.

Spoštovani/e bralke in bralci!

s preveč kuhanim/imi paradižnikom in testeninami

grmovje in vejevje je bilo ožgano/sta bila ožgana

pobuda in zahtevek sta vložena/je vložen/je vložena oziroma vložen

Samostalniški zaimki

1. Izberite in utemeljite izbiro.

Ali si pripravljena z menoj/mano deliti stroške za bencin?

Otroci naj s sabo/seboj prinesejo tudi copate.

Ne prenese, da bi bila taka kot medve/midve.

Kaj si imata pa vidve/vedve toliko povedati?

2. Popravite, kjer je potrebno. Pravilno obliko označite s kljukico.

ob nečim	s čemer
o komur	z ničimer
na čemur	z marsičem
pri nji	o nama
pri nam	ob nama
pri ničemer	z njem

Števniki, število

1. Kako bi sklanjali?

Vsem petim/pet ljudem je verjel ...

Ob šestindvajsetih/šestindvajset dijakih ni težko...

2. Dopišite pravilno možnost.

Napačno

Pravilno

večih udeležencev	>	_____
večim udeležencev	>	_____
pri večih udeležencev	>	_____
z večimi udeležencev	>	_____

3. Dvojina: popravite obliko.

pred dvema leti	pred dvema dnevi
dve minute	dve izjave
sva šle	sta rekle
dva podjetja	dva obdobja

3.2 Dajalnik/mestnik

Dajalnik <i>Komu ali čemu (dam)?</i>	Mestnik <i>Pri kom ali čem (sem)?</i>
njem <u>u</u>	pri njem
(kljub) medijskem <u>u</u> zakonu	(v) medijskem zakonu
Predlogi: k/h, kljub, nasproti, vkljub	Predlogi: pri, na, ob, o, v, po

1. Postavite v pravilno obliko.

Po _____ (avstrijski) zakonu o tisku brani tako ravnanje določilo o redakcijski tajnosti.

Kljub _____ (takojšnji) posredovanju zdravnika in oživljanju je 33-letnik umrl na kraju nesreče.

Pri _____ (ljubljski državni) tožilstvu so vložili tudi kazensko ovadbo zaradi nelojalne konkurence.

Pri nadvozu hitre ceste je v _____ (blag desni) ovinku izgubil oblast nad vozilom.

Že v zgodnjem otroštvu je spoznal vso krutost življenja, saj je odraščal ob _____ (svoj nasilen) in skoraj vedno _____ (vinjen) očetu.

Besedilo, ki je zdaj v _____ (naš državni) zboru, je popolnoma usklajeno z evropsko zakonodajo, hkrati pa primerno ureja razmere v _____ (slovenski) morju.

Dejstvo pa je, da pri _____ (zakonski) varovanju naravne dediščine država ni vedno dovolj učinkovita.

3.3 Povratni svojilni zaimek

1.

a) Dopolnite s svojilnim zaimkom (*vaš*) ali povratno svojilnim zaimkom (*svoj*).

_____ izvod pogodbe nam pošljite do ponedeljka.

Vprašajte _____ odvetnika, ali je mogoče srečanje preložiti na naslednji teden.

Kopijo _____ računa smo prejeli šele včeraj.

Med priloge smo dodali tudi _____ zahvalo.

b) Izberite pravilno oziroma smiselno možnost.

S svojimi/vašimi uporabniki lahko s pomočjo rešitev, ki jih ponuja storitev X, komunicirate o finančnih, poslovnih, zabavnih, kulturnih in drugih uporabnih vsebinah. Lahko jih obveščate o novostih v svoji/vaši ponudbi ali jih povabite, da sodelujejo v svojih/vaših posebnih akcijskih ugodnostih; spomnite jih, da so že potrdili svojo/njihovo udeležbo na dogodku, ali jih spodbudite, da bodo oddali svoje/njihovo mnenje o svojem/vašem izdelku/storitvi.

Če se še niste včlanili v klub AB, lahko to storite takoj, in tudi vi boste trikrat letno dobili brezplačen izvod revije ABC v svoj/vaš domači nabiralnik.

V ustvarjanje zgodbe zato aktivno vključite svoje/vaše zaposlene.

3.4 Predlogi, vezniki; le-ta

1. Z/s: Izberite pravilno možnost.

Po posvetu z/s tožilsko skupino za posebne zadeve so k/h preiskovalnemu sodniku privedli osem od 15 pridržanih osumljencev.

Z/S YouTubom se danes srečujejo že otroci.

Tesno sodelujemo tudi z/s PF.

Sprememba je bila usklajena z/s RTV.

Urniki uradnih ur smo z/s 10. ure premaknili na 9. uro.

Z/s 3. 4. 2006 smo prešli na nov sistem ...

2. Iz ali z: Izberite pravilno možnost.

Ni ga bilo na sodišče, čeprav je vabilo iz/s sodišča prejel pravočasno.

Gledano iz/z zornega kota mednarodnega prava in mednarodnih obveznosti vseh držav, dileme ne bi smelo biti.

Iz/Z vidika več strank, udeleženih v postopku, je ta rešitev najboljša.

Iz/Z univerze so sporočili ...

Kot varovana priča je govoril iz sosednje sobe, javnost pa so v tem delu izključili iz/z obravnave.

Iz/S Prekmurja prihaja večja skupina protestnikov.

Iz/S stališča mednarodnega prava je določitev meje zmeraj povezana z voljo obeh mejnih držav.

3. Ponavljanje predlogov: nujno, nepotrebno?

Npr:

O vseh vprašanjih o prehrani se pogovorite z zdravnikom ali s kliničnim dietetikom.

Na turneji se je ustavila na Poljskem, v Sloveniji in v Bolgariji.

4. Dopolnite z in ali ter.

Novosti, ki jih letošnjo poletje predstavlja Dunlop, se nanašajo predvsem na moto »Pelji z zaupanjem«, kar vključuje varnost, vzdržljivost v vseh pogojih, hitro ogrevanje, dober oprijem tudi na mokrem cestišču _____ tehnološka izpolnjenost.

Vzpostaviti informacijsko podporo _____ evidenco pošte _____ dokumentacije

Senat sprejme prijave tem magistrskih/specialističnih del _____ imenuje mentorje _____ somentorje.

V novi bazi bi bilo smiselno združiti pritožbe komitentov _____ dejanske škodne dogodke _____ iz tega nabora podatkov pripraviti enotno _____ celovito poročilo.

V priponkah so še življenjepisi _____ izjave žirantov _____ programskega direktorja festivala _____ festivalski program.

Predmeti iz prvega _____ drugega odstavka tega člena _____ orodja _____ naprave, ki se uporabljajo za njihovo izdelovanje, se vzamejo.

5. Ki : kateri: Popravite, kjer je potrebno, pravilni zapis označite s kljukico.

- a) Številne zgradbe so se v mestu, katero leži približno 80 kilometrov od epicentra, zrušile že ob samem potresu, so sporočili z agencije za nesreče.
- b) Po zmagi Soliha je pričakovati, da se bo otoška država v Indijskem oceanu, katera je bila pod Jaminom tesno povezana s Kitajsko, v prihodnje bolj povezovala z Indijo in Zahodom.
- c) Znal je odlično nemščino, a obstaja črtica, v kateri se spominja, kako ga je neka dunajska mladenka prosila, naj to in ono naroči svoji gospodinji.
- č) To je tudi razlog, zaradi katerega bo to soboto na Vodnikovi domačiji začela izvajati delavnice grlenega petja in vaje za mešani pevski zbor.
- d) Sedem kolesarskih reprezentantov Primožu Rogliču, katerega voznje v teh dneh navdušujejo ljubitelje kolesarstva, v Innsbrucku obljublja zanesljivo pomoč.
- e) Ne verjamem, da je distribucija nadarjenih tekmovalcev povezana z narodom, ampak je bolj povezana s selekcijo in številom ljudi, kateri se ukvarjajo s športom.

6. Le-ta: Popravite, kjer je potrebno, pravilni zapis označite s kljukico.

- Pripisati je treba še enotno matično številko občana (če le-ta ni razvidna iz druge dokumentacije).
- Po zakonu o političnih strankah je delovanje le-teh javno, po zakonu o varstvu osebnih podatkov pa so podatki o članih ...
- V tem primeru ima pooblastitelj pravico zahtevati od pooblaščenca odškodnino, razen če le-ta ni vedel ali ni mogel vedeti za preklic oziroma omejitev pooblastila.
- Za prejemnika storitve, če je le-ta tudi davčni zavezanec, je zaračunani 19-odstotni DDV vstopni DDV.

VAJE ZA PONOVIŠTEV IN DOPOLNITEV ZNANJA

1. Pripišite zahtevane oblike. Preverite jih v spletnem oblikoslovnem leksikonu SLOLEKS.

OTROK 5. skl. mn. _____

DNO 2. skl. dv. _____

TLA 3. skl. mn. _____

DAN 2. skl. mn. _____

GOSPA 6. skl. dv. _____

HČI 4. skl. ed. _____

2. Sklanjajte samostalnik hči v ednini.

3. Obkrožite ustrezne sklonske oblike zaimkov.

- a) Ukvarjal se je z *marsičem/marsičim*, tudi s trgovino.
- b) Sreča je tisto, k *čemur/čemer* vsi stremimo.
- c) Delegati se o *ničimer/ničemer* niso mogli sporazumeti.
- č) Vnuka sta pri *njima/njiju* živel a dve leti in pol.

4. Popravite.

- a) V kolikor uporabnik želi ostati anonimen, mu je to zagotovljeno.
- b) bi bil njegov zahtevek utemeljen, če bi sodišče prve stopnje tekom postopka ugotovilo, da razpolaga z dovolj visokimi sredstvi za preživljanje otrok
- c) Po zaslugi zavlačevanja je mati sicer dosegla odlog obravnave, a ...
- č) V primeru, da bo ta pritožba zavrnjena, se bomo pritožili ponovno.
- d) Oba sta preventivno naravnana in vsak na svoj način nudita pomoč in oporo družinam in njenim članom s poudarkom na otrocih ob in po kriznih situacijah ali pa pri motnjah in težavah v delovanju družine.

5. Vstavite vejice in druga nekončna ločila.

- a) Tudi na fakulteto hodi z menoj pes spremljevalec gre namreč lahko v vse javne ustanove restavracije in lokale kjer me nenehno spremlja mi pobira zapiske poleg tega pa riše nasmehe na obraze mojih sošolk in sošolcev nam je še povedal Andrej.

- b) Hillary je sovražila trenutke ko so poročevalci prežali na vsak njen gib opazovali vsako gubo na namrščenem čelu in ugibali kako kaj zakon gospoda in gospe Clinton.
- c) Dodal je še da če koga zanima košarka naj se oglasi v njegovem klubu.

6. Jezikovno popravite.

- a) Kljub glasnemu govorjenju in samozavestnemu nastopu, me Mitjin govor ni prepričal.
- b) Na Olimpijske igre prihajajo udeleženci iz vsega sveta.
- c) Nedavno so Angleški raziskovalci možgan dokazali, da se možganska dejavnost v slušnemu centru ne-rojenega otroka spremeni ob materinemu petju znane melodije.
- č) V Veliki britaniji so pred dvema dnevi pokopali kraljico-mati.
- d) Vprašanje, na katerega še niste odgovoril je, za kaj ste se odločil za ta poklic.
- e) Ta teorija v področje tržno-komunikacijskih raziskav prinaša nova spoznanja.
- f) V Lunino orbito je v nedeljo zvečer po srednje-evropskemu času uspešno vstopila še druga ameriška sonda. Sondi-dvojčici bosta preučevali karakteristike Zemljinega satelita, ter s tem tudi zgodovino Zemlje same. Prva sonda, poimenovana Grail A se je v orbito vtirila že v soboto. Drugi »gravitacijski laboratorij« (poimenovan Grail B), pa je v lunino orbito vstopil v nedeljo ob 23:43, so sporočili iz nadzora misije v Kalifornijski Pasadeni. »Nasa v Novo leto vstopa z novo raziskovalno misijo«, je uspešen začetek delovanja obeh sond, pospremil vodja NASA-e Charles Bolden. Projekt je vreden dobre pol milijarde ameriških Dolarjev, oba vesoljska plovila pa sta proti Zemljinem naravnem satelitu poletela 10.septembra. Njuna naloga bo izmerit ne-enakomerno lunino težnostno polje. Sondi bosta okoli Lune krožili v paru, druga od druge bosta oddaljeni cca. 100km. Gre se za izjemno zapleten manever, katerega znanstveniki do slej še niso preiskusili. Meritve bi naj bile končane v 82. dneh.

1.

V Kopru kmalu ne bodo več izdelovali motornih koles znamke tomos. Tovarno, iz katere so v 58. letih delovanja v Svet odromala številna motorna kolesa bodo do Decembra zaprli. Proizvodnjo dvo-kolesnikov, bodo po navedbah korporacije Hidria, v katero je vključena Koprška družba nadaljevali drugje. Kje, zazdaj ne povedo, pojasnujejo pa, da bo potekala pri "do sedanjih partnerjih, ki imajo veliko izkušenj pri montaži dvo-koles". "Gre za priznane proizvajalce", dodajajo lastniki. Za zaposlene v Tomosovem obratu je novica, o prenehanju proizvodnje prišla povsem ne pričakovano. Lastnik zagotavlja da bodo za vse poskušali poskrbeti, oziroma jih pre-zaposliti in sicer v prvi vrsti znotraj Hidrie.

Tomos (ime je nastalo iz začetnic Tovarne Motornih Koles Sežana) je bil l. 1954 ustanovljen v Kopru. Prvi direktor Tomosa, Franc Pečar, je licenčno pogodbo podpisal z Avstrijsko tovarno Steyr-Daimler-Puch. Leta 1955 so tako izdelali prvih 137 motorjev poleg tega pa še 124 skuterjev in sto mopedov. Kot prvi, se je v poznih 50-tih letih na trgu pojavil moped colibri, izpeljanka Puchovega mopeda MS 50. V Tomosu so pod skupno znamko colibri izdelali več modelov z oznakami od ena do 13. Najuspešnejši je bil colibri tipa 12, oziroma njegova izpeljanka colibri T 12.

Mejnik v razvojni dejavnosti je prinesla kriza med leti 1979 in 1980. Podjetje je večji pretres doživelo tudi v 90. letih, ko je izgubilo nekdanje Jugoslovanske trge. V "Zlatih časih" pa je bilo v tovarni, ki je v svojem obstoju doživela kar nekaj vsponov in padcev okrog 2. 500 zaposlenih.

2.

Tilen Artač ima rad glasbo ter humor in tudi spajanje tega dvojega kakršno je n. pr. uspevalo že svetovno znanem mojstru Dudleyu Mooreu. Imitator je postal že kot mladenič, z 18. leti. Potem je par let krmaril med Glasbenima akademijama v Zagrebu in Gradcu, kjer je študiral violončelo. Ob koncertih tedna, je zahajal v Ljubljano, kjer je za satirične oddaje Radio Ga-ga, Hri-bar ter Prizma optimizma doslej »uglasil« že preko 20 znanih (in tudi ne-znanih) Slovenskih osebnosti. Za svoj žlahtni humor in satiro je pred dvema leti prejel ježkovo nagrado. Ta mu veliko pomeni saj je Frane Milčinski - Ježek v Sloveniji lik podobnih dimenzij, kot Charlie Chaplin v ZDA-ju. V pogovoru je Artač pojasnil njegov izbor likov in način uživanja v njih: »ukvarjam se z liki, ki se mi zdijo simpatični, pristrčni, zanimivi, ki za njih čutim, da so mi blizu. Z liki, kateri mi v imitaciji dopuščajo veliko svobode.« Spregovoril pa je tudi o temu, za kaj je iz nepravilnosti, afer in zdrah na vsakemu koraku težavno delat politično satiro. Zato pa tudi pravi: »Ne bi se čudil, v kolikor bi čez nekaj let počel nekaj čisto drugega. Takšen preobrat sem doživel že kot zaprisežen violončelist«.

3.

Dijamant imenovan »Pink Star« bi se lahko prodal za rekordnih 60 milijonov Dolarjev

Ogromen rožnat diamant bi na dražbi 13.novembra lahko dosegel rekordno ceno, saj bi naj bil po poročanju dražbene hiše Sotheby's, med-narodni draguljarski trg trenutno izjemno močan. 59,6 karatni »Pink Star« bo največ vredni dragulj na tej dražbi, ki bo potekala v Švicarskem mestu Geneve. »V kolikor se bo prodal bo postavil rekord med vsemi dragulji dosedaj«, je za Reuters povedal David Bennett, vodja Sothebyevega oddelka za dragulje v Evropi in na Bližnjemu Vzhodu. »Pink Star« je bil izdelan s surovega diamanta, katerega so našli v Afriki l. 1999.

4.

Govoriti o Noamu Chomskyju pomeni govoriti o nekemu, katerega misel je tako obsežna, da se jo v par stavkih preprosto ne da zajet. Na eni strani velja za znanstvenika, kateri je z svojimi raziskavami na polju jezikoslovja bistveno vplival na spremembe v razvoju jezikoslovja ter drugih znanosti, širša javnost pa ga na drugi strani pozna zlasti, kot misleca kateri se v njegovih delih in predavanjih po vsemu svetu od konca 60-tih let minulega stol. dalje posveča poglobljeni analizi Ameriške družbe.

Omejimo se na 2 področja njegove dejavnosti. Z odkritjem t. im. generativne slovnice, je Chomsky postavil na glavo vse do tedanje védenje o jeziku. Ugotovil je da poleg slovnice posameznih jezikov eksistira tudi človeku prirojena slovnica skupna vsem jezikom. Najbolši dokaz za njo je mogoče najti pri malih otrokih. Ti se naučijo govoriti tako da poslušajo govor svojih staršev, brez da bi poznali jezikovna pravila. Druga pomembna stvar je njegova kritika Ameriških oblasti. Po njegovemu prepričanju, ZDA niso nič drugega, kot država organiziranega nasilja, ki ji gre pred vsem zato, da z pomočjo notranje in zunanje-političnega delovanja vzdržuje ekonomsko moč.

Chomsky bi naj po prvotnih dogovorih s profesor Rizman Rudijem v Slovenijo prišel že 3 leta nazaj, a, zaradi prevečih obveznosti ni mogel. Včeraj je bil imenovan za Častnega doktorja univerze v Ljubljani (ob tej priložnosti je Častni doktorat prejel tudi nobelov nagrajenec za ekonomijo Lawrence R.Klein). Njegovo predavanje v Cankarjevemu Domu je vzbudilo enormno zanimanje. Zastonj vstopnice so bile razgrablene v 15. minutah, na nekaterih fakultetah ter srednjih šolah po Sloveniji pa so pripravili ogled neposrednega prenosa predavanja.

5.

Že odnekdaj je človek posegal v naravo da bi izboljšal karakteristike rastlin in živali s katerimi se je prehranjeval. Tako je vdomačil nekatere živali, in tudi današnje žitarice so rezultat tisoč-letnega poseganja v naravo. Kljub temu, pa je bil do sredine 20. Stoletja ključ dedovanja uganka. Prelomnico pomeni delo Ameriških raziskovalcev J.Watsona in F.Cricka katera sta l. 1935 odkrila strukturo Dnk.

Genski inženiring je sigurno najmočnejše orožje katerega je do slej razvil človek za preoblikovanje narave. Njegovi zagovorniki verjamejo, da bo prinesel kvalitetnejšo, pestrejšo ter cenejšo hrano, napredek na območju medicine in čistejšo okolske tehnologije. Na drugi strani pa skeptiki smatrajo da so to vrstne napovedi prezgodne, in da niso podprte z dosti trdnimi argumenti. Upoštevajoč možne družbenoekonomske in etične posledice za človeštvo bi mogli pred vsem namenit več sredstev znanstveno raziskovalnemu delu. Le tako bi lahko odgovorili na vprašanje, katero vzbuja bojazen pri potrošnikih – če je uživanje genskospremenjene hrane za človeka varno?

6.

Lukež Niko se je rodil dobrih 74 let nazaj. Številčna družina se je nenehno selila iz enega konca mesta na drugega dokler ji ni Občina dodelila stanovanja Za Bežigradom. Med 2. Svetovno vojno je bil aktivist – raznašal je letake, trgal italjanske zastave in luknal pnevmatike Nemškim tovornjakom. Pri 15. letih so Nikota zajeli in ga poslali na prisilno delo, katerega je zmožel brez hujših posledic saj je bil vajen slabih pred-vojnih življenskih razmer. Po vojni je opravil tečaj za učitelja in šel učiti na primorsko. Hkrati je delal v šolstvu, urejal časopis Nova gorica, bil šolski inšpektor... A kljub kopici dela, je čutil, da hoče od svojih možgan še več. Vpisal se je v novinarsko-diplomatsko šolo v Beogradu ter se navdušil za

zgodovino. Ta je še danes njegov hobi – zavzema se pred vsem za ohranitev spomina na nekdanje čase v naši prestoljnici. »Ni mesta na svetu katero bi imelo toliko spomenikov, kot Ljubljana. Vse mesto je prav za prav en sam muzej na prostem«, pravi.

Sredi 80-tih je bil med drugim pod-župan Ljubljane, aktiven pa je bil tudi v svoji Krajevni skupnosti. Smatra, da so današnje četrtne skupnosti manj učinkovite, ker so le »podalšana roka zmagovitih strank«, in ker niso »pravne osebe z svojimi lastnimi sredstvi.«

Čeprav je upokojen je Niko še vedno poln energije. Z ženo veliko planinarita, vsako leto pa gresta tudi na potovanje v dalne kraje. »Pomembno je čimdlje ohraniti vitalnost in zdravje, za to moraš biti nenehno duhovno in fizično dejaven« je ob slovesu še razkril njegov recept za kakovostno tretjo življenjsko obdobje.

4 Strokovno pisanje

Gl. [Navodila za pisanje in oblikovanje strokovno-znanstvenih del FDV.](#)

4.1 Tabele, slike

1. Komentirajte in popravite jezikovni del.

a)

Tabela 1 Pogostost utrujenosti (deleži) po spolu in izobrazbi.

		Uslužbenec s srednjo izobrazbo	Uslužbenec z visoko izobrazbo	drugo	skupaj
Moški	Nekajkrat na teden	15.10%	16.10%	18.60%	17.30%
	Nekajkrat na mesec	34.20%	37.50%	26.80%	30.40%
	Enkrat ali dvakrat	20.50%	25.00%	20.80%	21.50%
	Nikoli	30.10%	21.40%	33.90%	30.80%
	$\chi^2 = 5.072$ sig. = 0.535	100% (73)	100% (56)	100% (183)	100% (312)
Ženske	Nekajkrat na teden	20.80%	34.40%	26.00%	26.00%
	Nekajkrat na mesec	29.70%	37.50%	25.20%	29.50%
	Enkrat ali dvakrat	28.70%	20.30%	21.30%	23.60%
	Nikoli	20.80%	7.80%	27.60%	20.90%
	$\chi^2 = 14.616$ sig. = 0.023	100% (101)	100% (64)	100% (127)	100% (292)

Vir: Toš, Niko in skupina. Slovensko javno mnenje 2003/2

b)

	Slovenija	Nemčija	Rusija
Glavno mesto	Ljubljana	Berlin	Moskva
HDI ^{*1}	0.892	0.920	0.788
Površina	20.273 km ²	357.021 km ²	17.075.400 km ²
Prebivalstvo	2.055.496	81.799.600	142.300.300
BDP(na prebivalca) ^{*2}	\$22.192	\$41.513	\$14.247

Tabela 1.: Osnovni podatki držav Slovenija, Nemčija in Rusija (britannica.com).

^{*1} Indeks človekovega razvoja

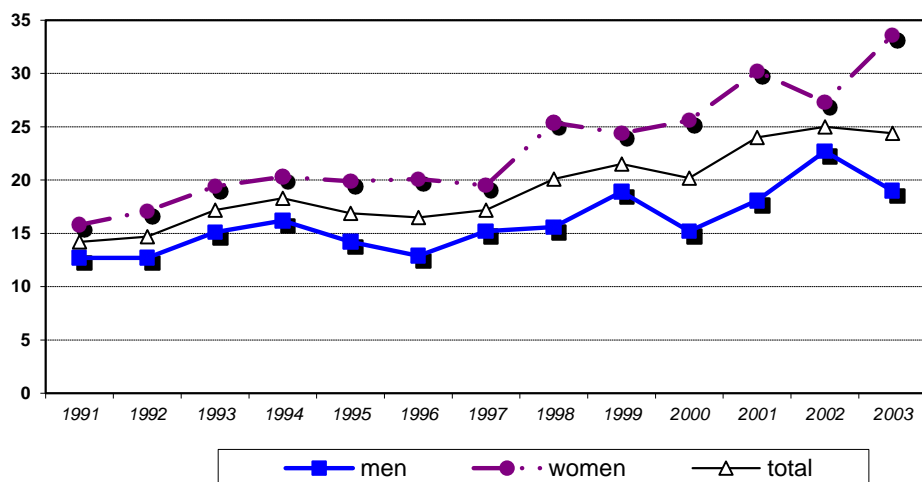
^{*2} Bruto domači proizvod

c)

	Slovenija	Nemčija	Rusija
Vojaška polnoletnost	21	17	18
Nabor	Ukinjen (2003)	Ukinjen (2011)	12 mesecev
Aktivni pripadniki	7433	148.996	1.200.000
Rezervni pripadniki	1527	335.000	754.000
Skupaj	8960	483.996	1.9540.000

Tabela 6.: Prikaz osnovnih podatkov vseh treh držav (Slovenija, Nemčija in Rusija).

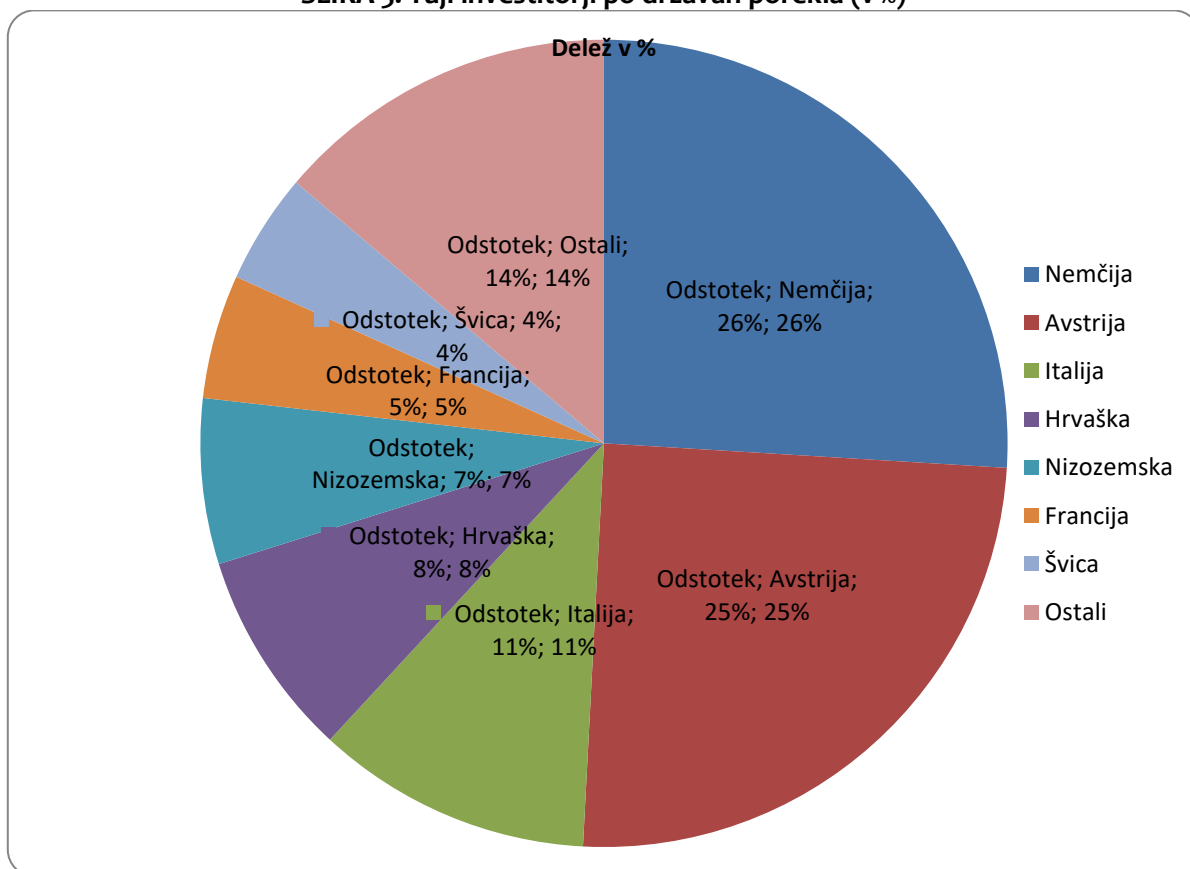
č)

Graf 1 Delež uslužbencev z višjo ali visoko izobrazbo med vsemi zaposlenimi, med moškimi in ženskami (v %, SJM 1991/2 do SJM 2003/4)

d)

SLIKA 3: Tuji investitorji po državah porekla (v %)

Vir: Anketa JAPTI, CMO (2008).

4.2 Kazala

1. Komentirajte in popravite.

Kazalo
1 Uvod
    1.1 Identifikacija problema
    /.../
2 Osrednje besedilo
    2.1 Temeljni pojmi
/.../

Kazalo tabel
Tabela 3.1 Primeri leksemov 7

1 Uvod
Kot prvo si bomo pogledali kaj ozko knjižna leksika sploh je.
/.../

Table of Contents
Uvod
Socialekti
/.../

1.1 Uvod
1.2 Kaj so prednosti notranjega nadzora?
1.3 Kaj so pomanjkljivosti zunanjega nadzora?
1.4 Tveganja pri združevanju sektorjev
1.5 Vloga menedžmenta pri nadzoru finančnega poslovanja
/.../

1. Uvod
    Kaj je izpust
    Definicija izpusta
2. Analiza dnevnika Večer
    2.1 Izpust glagola /.../
        Večer
    2.1 Izpust vezi
        Večer
    2.3 Izpust pomožnika biti
        Večer
3. Sklep
/.../

4.3 Osrednje besedilo

1. Podčrtajte termine.

(Vir: D. Lubi (2008): Deterént: odvrčanje ali zastraševanje? V: M. Kalin Golob, N. Logar, A. Grizold (ur.): Jezikovna prepletanja, Ljubljana: FDV. 55–72.)

V prispevku se bosta prepletala strategija in jezik oziroma strateški in jezikoslovni vidik razprave. Izhodiščno vprašanje razprave o deterentu, ki je eden od ključnih terminov v sodobni strateški terminologiji, bo namreč naslednje: kaj je vsebina pojma, ki ga označuje termin deterént in kateri pomen oz. katere pomene ima? Glede na naravo izhodiščnega vprašanja bo dejavnost, ki jo v ameriški strateški terminologiji označujejo s terminom deterrence, v slovenski referenčni/leksikalni in znanstveno-strokovni literaturi pa najdemo zanjo predvsem izraze deterént, odvrčanje, zastraševanje in odvrčanje z zastraševanjem, obravnavana izključno s prikazom bistva teorije deterenta. To pomeni, da bodo poleg opredelitve pojma deterént predstavljeni ključni elementi teorije deterenta (npr. predpostavka glede racionalnosti udeležencev deterenta, pojmi kot so maščevanje, nesprejemljive posledice in verodostojnost deterenta, tipi in oblike deterenta), geneza in razvoj teoretične misli o deterentu, poleg tega pa še razmerje tega pojma do nekaterih sorodnih strateških ali politično-varnostnih pojmov, ki jih označujejo izrazi odvrčanje (angl. dissuasion), prisiljevanje (angl. compellance, coercion, coercive diplomacy), spodbujanje (angl. inducement), obramba (angl. defence) idr. Od glavnih tipov deterenta bo posebej izpostavljen jedrski deterént, pri katerem pride vsebina tega pojma najbolj do izraza, med deterentu sorodnimi pojmi pa bo posebne pozornosti deležno odvrčanje, ki je kot samostojni strokovni pojem in termin (še zelo sveža) novost v ameriški strateški misli in doktrini.

2. Navedite 5–7 ključnih besed.

(Vir: M. Malešič (2008): Razvoj obramboslovne vede in slovensko vojaško izrazoslovje. V: M. Kalin Golob, N. Logar, A. Grizold (ur.): Jezikovna prepletanja, Ljubljana: FDV. 205–218.)

Leta 1975 je bil na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo uveden študij 'splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite'. Študij je bil proizvod tedanje obrambne doktrine, ki je zapovedala obsežne obrambno-varnostne priprave gospodarskih subjektov in drugih civilnih struktur ter poučevanje obrambnih vsebin v srednji šoli in na univerzi, za kar so bili potrebni civilni obrambni strokovnjaki, ki naj bi jih zagotavljal omenjeni študij. Z njegovo uvedbo pa je bila vzpostavljena tudi možnost razvoja novega strokovnega in znanstvenega interdisciplinarnega področja, ki ga je kasneje prof. dr. Tomo Korošec poimenoval z izrazom obramboslovje. Razvoj obramboslovja kot vede so v prvi vrsti zaznamovali opredeljevanje predmeta preučevanja, ki je bil razpršen po različnih, ne zgolj družbenih vedah, vzpostavljanje teoretskih konceptov in izbor ustreznih metod, kot podlage za kabinetsko in empirično raziskovanje, ponotranjenje načel znanstvenega delovanja in norm akademskega habitusa, oblikovanje avtonomnega, vendar ustvarjalnega odnosa do okolja, predvsem do politike in obramboslovne prakse ter nenazadnje iskanje refleksije svojih teoretskih in empiričnih spoznanj v mednarodnem akademskem okolju. Na začetku razvojne poti se je obramboslovje spoprijemalo s številnimi izzivi in pomanjkljivostmi, med katerimi prepoznamo tudi premalo razvito vojaško izrazoslovje. /.../

Ključne besede: _____

3. Obkrožite besede in besedne zveze (vsaj 8), ki naslednji odstavek tematsko povezujejo.

Ali ste jih določili z lahkoto ali s težavo? Kaj vam to pove?

(Vir: Predavanje izr. prof. dr. A. Bojinović Fenko, Osnove znanstvenega pisanja, 2016/17.)

Razvoj okoljevarstvenih režimov je pridobil dinamiko v začetku 70. let 20. stoletja, ko je po Stockholmskem vrhu (leta 1972) med političnimi elitami začelo naraščati zavedanje, da so okoljske spremembe v precejšnji meri posledica industrializacije sodobne družbe« (Šabič in Penca 2009, 87). V tem času so se pojavile prve organizacije, ki so med področja svojega delovanja štete tudi skrb za okolje. Začetke resnih prizadevanj EU na področju okoljske politike lahko postavimo v leto 1987, ko je bilo ciljem in načelom varovanja okolja namenjeno lastno poglavje v Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti (Štros 2009, 271). S tem dejanjem je EU postala ena izmed najpomembnejših sil na področju okoljevarstva. Že iz razloga človekovih pravic, med katerimi je ena izmed temeljnih tudi pravica do čistega okolja (Nickel v Adeola 2000, 686) bi morale vse države mednarodne skupnosti stremeti k čim boljši skrbi za okolje, vendar na žalost pogosto ni tako. Za razliko od nekaterih drugih gospodarsko razvitih držav države članice EU večino mednarodnih dogovorov sprejmejo in jih implementirajo skozi skupno okoljsko politiko EU (uredbe, direktive, sklepi, priporočila itd.). Tudi sicer se kar nekaj posameznih držav EU že desetletja uvršča med države z največ podpisanimi okoljskimi sporazumi (npr. Danska, Finska, Švedska, Avstrija) in z najčistejšo industrijo (Roberts in dr. 2004, 49–52). EU je tako okoljsko najbolj osveščena in aktivna politična družba.

4. Naslednje povedi razvrstite v odstavek tako, da bo njihovo zaporedje logično in

odstavek smiseln.

(Vir: Predavanje izr. prof. dr. A. Bojinović Fenko, Osnove znanstvenega pisanja, 2016/17.)

1. poved	2. poved	3. poved	4. poved	5. poved

- a) Veliko oviro za Protokol predstavlja tudi zavrnitev Združenih držav Amerike, da bi se mu priključile (McCright in Dunlop 2003, 349).
- b) Kritiki Protokola (Böhringer 2003, 457–463; Victor 2006, 7–16; Barrett 2008, 247) se strinjajo, da zahteva premajhna zmanjšanja toplogrednih plinov v industrializiranih državah, to pomeni približno 5 % v povprečju.
- c) Kjotski protokol (tudi Protokol) je primer upravljanja mednarodne skupnosti negativnih posledic klimatskih sprememb, globalnega segrevanja in izpustov toplogrednih plinov v ozračje.
- č) Protokol zavezuje industrializirane države, da morajo do obdobja med letoma 2008 in 2012, zmanjšati izpuste toplogrednih plinov (Böhringer 2003, 453).
- d) Kjotski protokol je bil zgolj začetek in podlaga v bitki za spremembo obstoječih podnebnih sprememb, saj so se takoj po ratifikaciji Protokola začela pogajanja za nove dogovore (Barrett 2008, 242).

5. Naslednji odstavek je stilno slab. Napišite ga na novo. Kaj ste pri tem ugotovili?

Lizbonska pogodba je vnesla spremembe v institucije EU, te spremembe so: EU je dobila Visokega predstavnika za zunanje zadeve in varnostno politiko, oseba, ki je na tem mestu je hkrati tudi eden izmed podpredsednikov Evropske komisije. Ustanovili so tudi mesto predsednika, ki je izvoljen za dve in pol leti z možnostjo ponovne izvolitve za isto dolgi mandat. Evropski parlament skupaj s Svetom postane glavni zakonodajalec v Evropski uniji. Omeji se tudi število poslancev v Evropskem parlamentu na 751. (750 poslancev in predsednik). (Maserko 2013)

6. Prečrtajte odvečne dele besedila.

podjetje želi za proces ocenjevanja tržne uspešnosti uporabiti

pristop k procesu vrednotenja nepremičnin

avtor priporoča, da se proces identificiranja, zbiranja in poročanja razširi

borza z vidika pojavnosti operativnih tveganj ni ustrezno pripravljena

visok nivo tveganja je posledica odločitev vodstva, da

informacijski sistem v samo poslovanje podjetja vnaša določene procesne težave

Sam proces uporabe novega načina štetja točk vsebinsko pokriva le en človek

Dne 12. 3. 2007 smo prejeli pismo, v katerem ...

V mesecu juniju je bilo opravljenih 23.478 telefonskih pogovorov.

7. Razdelite v več povedi, preoblikujte v bolj jasno besedilo.

Za učinkovito delovanje sistema je treba v proces sprejemanja odločitev vključiti tiste, ki se jih odločitve tičejo, ki želijo vpogled v postopke, ki pa – če ostanemo zgolj pri tej stopnji – lahko vseeno dobijo občutek, da odločitve sprejema le peščica izbranih posameznikov, ki so jim postopki predvidljivi in znani vnaprej, in da se kljub temu dogajajo "daleč od neposredno prizadetih", zaradi česar ti dvomijo v to, da imajo možnost vplivanja na njihovo podobo.

8. Popravite: slovnične in pravopisne napake, gostobesednost, nejasno ...

V raziskavi so želeli izvedeti tudi njihove izkušnje s kajenjem. Vprašali so jih, če so že kdaj poizkusili cigareto, pa četudi le en poteg dima. /.../ Razumevanje in prepoznavanje faktorjev, ki so prispevali k kajenju mladih je bil ključen element kontrole.

Pove tudi, da dobro ime podjetja in blagovne znamke nastane in se krepi z dobrimi človeškimi odnosi, na čemur dajejo velik poudarek.

Letos je število povpraševanj na dan v primerjavi s prejšnjimi leti, naraslo iz 12 na 30, kar je izjemen dosežek.

Metoda bo predvsem pomembna na koncu oziroma v samem zaključku seminarske naloge, kjer bom podatke, ki sem jih pridobila skozi celotno seminarsko med seboj analizirala. /.../

Ta metoda bo uporabljena skozi celotno seminarsko nalogo, točneje skozi samo osrednje besedilo.

Obrambni izdatki so kot taki pomemben indikator vojaških zmogljivosti države.

Mislím, da sem hipotezo potrdil.

Kot izziv ali priložnost zaznavajo vedno večjo potrebo po kakovostni krmi, zlasti odkar klavno predelovalna industrija oblikuje ceno za posamezne živali po kvalitetnih parametrih (npr. delež mesa) in ne več na t.i. živo težo živali.

Spreminja se razmerje moči na sami univerzi. Prihajalo je do siromašenja kakovosti samega dela, saj so univerze in posamezniki začeli svojo dejavnost prilagajati tistemu, kar se je v evalvaciji cenilo in upoštevalo.

Agent D. Hobbs mora v preiskavi sodelovati z agentko Almo, ki se mu že na začetku zdi sumljiva, tako se obupan obrne na Thaddeusa, ki slovi po razkrinkanju čarovniških trikov, on je prepričan, da sta bila ropa skrbno načrtovani iluziji za uresničitev višjega cilja, ter da imajo človeka na zunanji strani, ki jim pomaga.

Zgodba govori o družini Fisher; mami Ruth, sinovih Davidu in Nate-u ter hčeri Claire (oče in hkrati Ruthin mož Nathaniel izgubi življenje v prometni nesreči, ko gre po Nate-a na letališče).

Dandanes se skoraj vsi zavzemamo za nenasilje in mir, vendar mislim, da se moramo na tej točki vprašati, če je ta odgovornost le na nas, mladostnikih, starših, učiteljih, itd,.

Knjiga se nebi prodajala v tako velikem številu in nebi pritegnila zanimanja.

/Naslov/ Primerjava terminoloških slovarjev

Glede na to da smo zgoraj opredelili cilj in problem terminoloških slovarjev ter definirali kaj terminološki slovar nasploh je, se lahko lotimo bolj konkretnih problemov izbranih slovarjev.

Ravno zaradi pestrosti kar se tiče jezikoslovja v Evropski Uniji, kjer je 23 uradnih jezikov, obstajajo različni slovarji in pripomočki, da se lahko med seboj sporazumevamo. /.../ Razumevanje terminologije na določenem področju, v našem primeru torej med državami članicami EU, je najbolj ključni element pri komunikaciji.

2 Temeljni pojmi

2.1 EUROTERM

Euroterm je terminološka zbirka izrazov, ki je začela nastajati med pripravljanjem slovenske različice pravnih predpisov Evropske unije (EVROTERM).

2.2 EUKORPUS

Eurokorpus je zbirka vzporednih dvojezičnih korpusov prevodov. Korpus vsebuje prevode pravnih aktov EU v vse uradne jezike EU (EVROKORPUS).

3 /.../

Zbirka dvojezičnih korpusov prevodov oziroma t.i. Eurokorpus je bil narejen leta 2002.

Jezikovni kotički prikazujejo sam razvoj slovenskega jezika, oziroma se z razvojem jezika razvijajo sami. Analiza jezikovnih kotičkov, lahko prikaže neko približno sliko, kako se je slovenski jezik razvijal skozi stoletja. /.../ V tej seminarski nalogi pa vam bomo predstavili, kaj so jezikovni kotički, kako jih delimo, nekaj o sami zgodovini, posvetili pa se bomo /.../

Namesto uvoda smatram za primerno predstavitev samega predmeta svoje analize v nekakšen jezikoslovni okvir, znotraj katerega ob raziskovanje posameznih stilno-jezikovnih pojavov dobilo jasnost in smisel.

Kot pri pregledu vseh vidikov stila ugotovi Tomo Korošec

Odločil sem se, da najprej analiziram oddajo, ki je bila na sporedu v četrtek, 11. oktobra 2007 in kasneje še torkovo oddajo dne 16. oktobra 2007.

Kot je iz analize razvidno, je za sam slog pisanja /.../ najbolj značilen njegov tipičen besedilni nastop. Definicije samega izpusta in vrst izpustov so različne.

Zanimivo je, da je eden mojih najljubših pisateljev, A. B., relativno mlad avtor, saj je njegovo prvi delo v slovenščini izšlo leta 2013. Upam, da to priča o tem, da mi je njegovo pisanje pri srcu.

Teoretično znanje bom črpal iz knjige Toneta Smoleja in Mateja Hriberška Retorične figure. Da najprej pojasnim, kaj sploh so figure, sem jih spodaj razdelil po sklopih, tako kot v knjigi, in vsako na kratko predstavil z osnovno definicijo iz knjige same.

Analiza

Analizo bom naredil kar lepo po vrsti po figurah, tako da začenjam s prvo, ki je v knjigi:

- Začel bom kar po vrsti, torej z alegorijo. Alegorije v /.../.
- Druga figura je katahreza. Katahreze v /.../.
- Nadaljujem s perifrazami. Perifraze pa so /.../
- Antonomazija. No že tu gre prav za prej omenjeno stvar. /.../

Če povzamem vse skupaj, je kolumna ena izmed tistih, kjer se kljub vsemu pojavlja največ retoričnih figur.

Narečje

Kar se tiče narečja kot samega po sebi, bi najprej izpostavil določene narečne termine, ki so se mi zdeli zanimivi.

Moje raziskovalno vprašanje se glasi: V kolikšni meri se določeni pisci z nekih javnih ustanov držijo pravil poslovno-uradovnega pisanja?

1. pravilo: POZNATI MORAMO SVOJO CILJNO OBČINSTVO

/.../

2. pravilo: NAREEDITI MORAMO RAZISKAVO

3. pravilo: POVEJMO NA KRATKO

4. pravilo: BODI RELEVANTEN

5. pravilo: BODI OBJEKTIVEN

6. pravilo: ENOSTAVNOST

Predstavitev jezikovnega priročnika

Kot že avtor v uvodu v priročnik zapiše, je slednji namenjen predvsem novinarjem, ampak ne zgolj in samo njim. Je za vse, ki želijo pisati jasno, jedrnato in z določeno mero samozavesti, pri tem, ko svoje misli prelivajo na papir. V samem priročniku je veliko napisanega na temo načina pisanja. /.../ Ob vsem tem, pa je nekaj zapisanega tudi o jeziku, stilu pisanja in prav na to se bom v svojem seminarskem delu osredotočil. Po delih bom predstavil nekaj prvin, ki jih omenjeni jezikovni priročnik vsebuje. Ob koncu bom delce sestavil skupaj in apliciral na desetih izbranih slovenskih medijskih besedilih.

Apliciranje ugotovitev na medijska besedila

V tem delu bom aplicirala prej utemeljene teoretične pojme na različna medijska besedila na spletu in v tiskani obliki.

Za pojasnitev leksikalnih lastnosti sta mi bili v pomoč *Radijska dvogovornost: jezikovne izbire novinarjev* avtorice doc. dr. Tine Verovnik Lengar in *Stilistika slovenskega poročevalstva* Tome Korošca

V slovenski jezikoslovni literaturi je govora o stilno nevtralnih in stilno zaznamovanih oz. nenevtralnih jezikovnih sredstvih.

Besedila naj bi bila splošno razumljiva, kar pomeni, da jih razumejo vsi navadni sloji prebivalstva.

Tudi tekom besedila je postavljenih veliko vprašanj.

5 Jezikovni viri na spletu

I.

V *Slovarju slovenskega knjižnega jezika* (tudi v SSKJ 2) in *Slovenskem pravopisu* 2001 (www.fran.si; za prikaz gesel v SSKJ kliknite na desni strani med filtri na "ARHIV") ter korpusu *Gigafida* (<http://www.gigafida.net/>) **poiščite** naslednja poimenovanja. Pridobljene podatke si na kratko zapišite in premislite, kako bi jih **interpretirali**.

1. manager ALI menedžer
2. po navadi ALI ponavadi
3. limonin sok ALI limonov sok
4. sončev mrk ALI sončni mrk
5. bombon ALI bonbon
6. preizkus ALI preskus
7. dvoletna pogodba ALI dveletna pogodba
8. volilec ALI volivec
9. evro kovanec ALI evrokovanec ALI evrski kovanec
10. varnostni meh ALI airbag ALI varnostna blazina

II.

1. Poiščite moško in žensko obliko za »prebivalec Bahrajna«. V katerem priročniku najdemo tak podatek?
2. V gradivu korpusa *Gigafida* preverite, ali obstaja za glagol *zavihteti se* še kakšen drug pomen, kot ga opredeljujeta SSKJ in SP 2001.
3. S pomočjo zadetkov v korpusu *Gigafida* poskusite pomensko opredeliti izraz *hipster*.

4. V korpusu Gigafida poiščite 10 najpogostejših **pridevnikov**, ki se pojavljajo neposredno pred samostalnikom *pogodba* (uporabite iskanje v okolici). Kateri tvorijo skupaj s *pogodbo* stalne besedne zveze? Primerjajte s SSKJ – katerih zvez tam (še) ni?

5. Kateri števniki manjka v spodnjem pregovoru?

Kdor molči, _____ odgovori.

Odgovor(e) poiščite v:

a) slovarskih priročnikih in

b) korpusu Gigafida (uporabite iskanje v okolici – izberite 1, 2 ali 3 mesta desno in opazujte, ali se rezultati kaj spremenijo).

6. Poiščite izraze, ki se začenjajo s *četvero-* in so pogostejši od sopomenk, ki se začenjajo s *štiri-* (namig: uporabite iskanje po seznamu in nadomestni znak).

7. Kakšno je v korpusu Gigafida in v korpusu Kres razmerje med *mati Tereza* in *mati Terezija*? Razliko poskusite razložiti z značilnostmi enega in drugega korpusa.

8. Kakšno je v korpusu Kres razmerje med oblikama *izgubiti* in *zgubiti*? Primerjajte tudi po pojavljanju v vrstah besedil.

9. V korpusih Gigafida, Kres in GOS preverite pogostnost besede *itak* in njeno razporeditev po zvrsteh. Oblikujte skupno ugotovitev; preverite tudi normative informacije v slovarskih priročnikih.

10. Domislite se jezikovnega vprašanja/problema in ga poskusite raziskati s pomočjo korpusnih podatkov.

6 V nadaljnje branje in ogled priporočeni viri

Slovenski pravopis 2001 – Pravila

Dostopno (tudi) prek:

https://fran.si/134/slovenski-pravopis/datoteke/Pravopis_Pravila.pdf

Zbirke jezikovnih koticikov:

Tina Lengar Verovnik: *Jezikovne trajnice*

Jezikovni obronki

Monika Kalin Golob: *Jezikovne reže*

Jezikovne reže 2

Nataša Logar Berginc: *Koticiki pravnega jezika*

Jezikovne vadbice:

Nataša Logar Berginc: *Jezikovna kultura za pravnike*

Marta Kocjan Barle: *Abeceda pravopisa*

Jože Skaza: *Pravopis: Priročnik z vajami*

Aleksandra Kocmut: *Pravipis, zbirka pogostih jezikovnih kavljcev /.../*

Danica Cedilnik: *Cikcak po pravopisu*

France Žagar: *Slovenska slovnica in jezikovna vadnica*

Jezikovna svetovalnica in oblikoslovni leksikon:

Jezikovno svetovanje Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša. Dostopno prek:

<https://svetovalnica.zrc-sazu.si>

Slovenski oblikoslovni leksikon Sloleks. Dostopno prek: <http://www.slovenscina.eu/sloleks>

7 Viri

Dobrovoljc, H. in Jakop, N. (ur.). (2012). *Pravopisna stikanja: razprave o pravopisnih vprašanjih*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Dobrovoljc, H. in Lengar Verovnik, T. (ur.). (2015). *Pravopisna razpotja*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Jakop, N. in Dobrovoljc, H. (2011). *Sodobni pravopisni priročnik med normo in predpisom*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Jezikovna svetovalnica Inštituta za slovenski jezik F. Ramovša, ZRC SAZU. Dostopno prek: <https://svetovalnica.zrc-sazu.si/>

Kalin Golob, M. (2001). *Jezikovne reže*. Ljubljana: GV Revije.

Kalin Golob, M. (2003). *Jezikovne reže 2*. Ljubljana: GV Revije.

Kocjan Barle, M. (2005). *Pred ki, ko, ker, da, če vejica skače: Izčrpen prikaz slovničnih dejstev in pravopisnih pravil, povezanih z vejico*. Ljubljana: OST.

Korošec, T. (2003). K pravilom za skladenjsko vejico v Slovenskem pravopisu 2001. *Slavistična revija*, 51(2.), 247–266.

Lengar Verovnik, T. (2012). *Jezikovne trajnice*. Ljubljana: GV založba.

Logar Berginc, N. (2009). *Jezikovna kultura za pravnike*. Ljubljana: Planet GV.

Logar, N. (2009). *Kotički pravnega jezika*. Ljubljana: GV Založba.

Logar, N. in Popič, D. (2015). Kaj je termin? V D. Zuljan Kumar in H. Dobrovoljc (ur.), *Škrabčevi dnevi 8: Zbornik prispevkov s simpozija* (str. 118–131). Nova Gorica: Založba Univerze.

Logar, N., Bojinović Fenko, A., Vončina, M., Kotar, M., Vipavc Brvar, I., Krnjajić, A. in Kirar, B. (2017). *Navodila za pisanje in oblikovanje strokovno-znanstvenih del FDV*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Slovar slovenskega knjižnega jezika (1970–1991). Ljubljana: DZS.

Slovenski pravopis: Pravila (2001). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Dostopno prek: https://fran.si/134/slovenski-pravopis/datoteke/Pravopis_Pravila.pdf

Stabej, M. (2017). *Naj gre za jezik*. Zagorje ob Savi: Založba Ocean.

Toporišič, J. (2004). *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja.

Verovnik, T. (2005). *Jezikovni obronki*. Ljubljana: GV založba.

Univerza v Ljubljani
Fakulteta *za družbene vede*